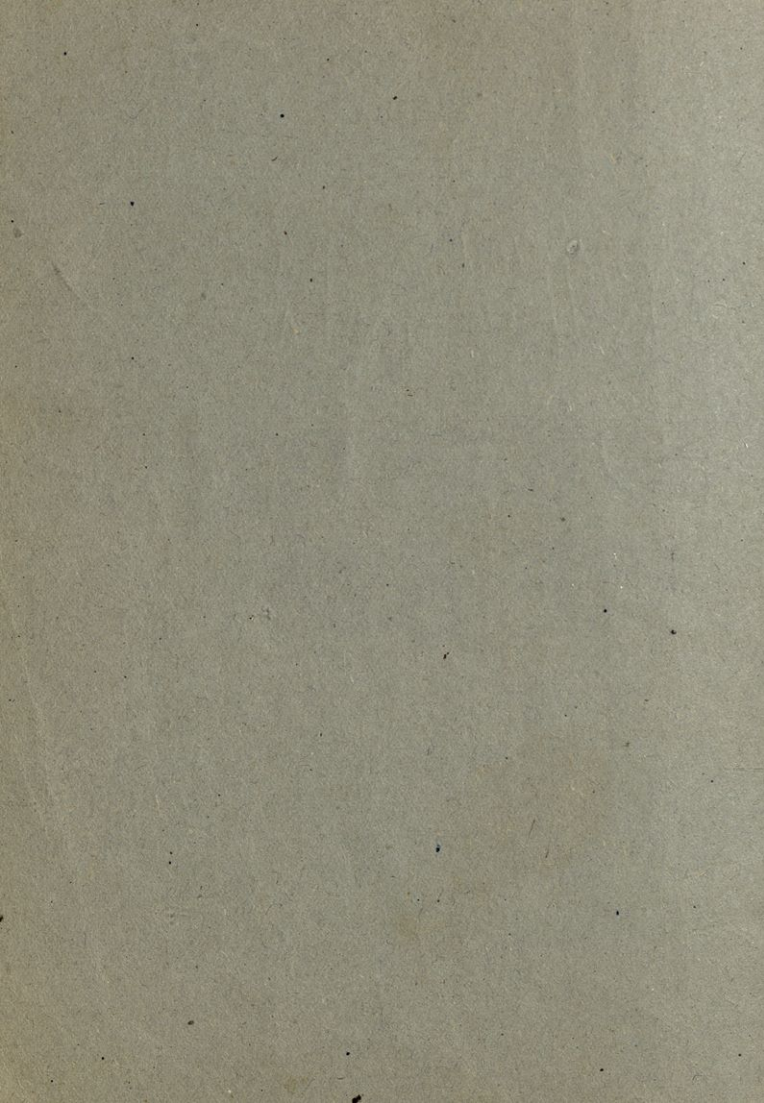

Partizanske Pesmi

**PARTIZANSKE
PESMI**

Cena 3 RM

VTA48A

Partizanske
↳ PESMI ↳

484417

27 -05- 1998

199807621

Maršal
TITO

484417

17-11-1918

17-11-1918

Maršal
TITO

Bajželj Anton:

SLOVENSKEMU NARODU.

Slovenski narod,
narod prekaljen v trpljenju,
zdaj pestoj in čuj
in iz besed si teh izkuj
spoznanje in pa pot k vstajenju.

Zasužnjene sme domovine glas
in vzorov mrtvih
ter pogažene časti,
jaz kri skeleče sem vesti vse nas.

Slovenski narod,
narod moj ne daj,
da izrujejo ti iz srca
še zadnje, kar se ti ukrasti da,
tvoje pesem, sladko govorico,
da ket razgaljen stal nekdoč boš pred
resnico,
da poti zato ni nič več nazaj,

Mar ni dovolj, da ti zažigajo domove
in v sužnost tirajo sinove,
najboljše, kar si jih imel?
Mar nisi še do vrha Golgote prispel,
se nisi bičal, postil, bil in kočno
križal ?

Se morda nisi bil dovolj ponižal
da po vstajenju hrepeneti bi ne smel?

Ti narod narodič teptani,
dokaži, da si silen v svoji veri,
da si močan, da nisi se predal!
Da hlapčevstvo zatrl v sebi si
prókieto

in da na zemlji svoji sveti
lahko boš sam gospodoval!

Zdaj zbudi se, tvoj čas je tu!

Če ura strašna ti odbije,
ni zarje več, ki ti zasiže -
postal sam sebi boš grobar.

Rod slovenski, narod moj,
naprej za praporom zdaj svetim,
smrt krvnikom, klemcem kletim,
a nam svobodo za vsekdar.

Matej Bor:

ŽRTVE.

Aprilski veter v pohojeni travi...

Nebo...Nasmeh planin...

Čez grobove na poljih ob Savi

en sam glas: moj sin, moj sin...

Ubili so te, ubili!

Zakaj, moj sin, zakaj?

Pctem je pala na kamenje

sredi grobov in ograj...

In ko je tako ležala sama,

in se je nad polji že zgrnil mrak,

ko je večerno zarje v daljavi

pretrgal blodeč oblak,

je od nekod dahnilo:]

"Mama saj nisem umrl.

Si res verjela, da me strel je strl,

v gramozni jami sredi njiv ob Savi?

Kaj nisi slišala kako še davi

na okna trkal sem doma na vasi?

Saj blodimo popotniki počasi

med nami po cestah, čeprav molčimo,

odmeva glas naš v vetru krog voglov.
Ne, mi ne spimo! Planil iz grobov
je mrtvih zbor! Čemu? Da vas zbudimo!
Vse naokrog nas polno je!

Ob rekah, cestah, gorah, po tovarnah,
po kočah in po šolah in pisarnah,
zagnezdili smo se v poslednji kot!
V vseh srcih smo na novo zaživeli!

Kdor ni bil punčar prej, je punčar zdaj!
Kje so, ki bi za grlo nas prijeli?
Kdo ustavi naš pohod? Morilska banda?
Za mrtve ni ne vislic, ne pregraj!
Najstrašnejša je mrtvih propaganda!

Ne jokaj mama več. Nihče ni mrtev,
ki pal v temi je sončnim dnevom žrtev!

Vse naokrog brezbrizen mir,
v daljavi goreč oblak...
Njen korak
je trdo zapel v večer...

Matej Bor:

MATI SANJA.

"Mati, mati, odprite hram!"

"Kaj križ božji je zunaj?"

Mi smo mi, premojdunaj!

"Z Mokra smo prišli k vam,

Plaho je odsunila zapah,
na vratih v pteč zavita
obstala je suha, vsa zavita
z ovsenim hlečom v rokah.

"Lahi so križali mi moža,
skedenj v ogenj, krave odgnali,
fantje so mi v gore zbežali.
Kaj jih nobeden ne pozna?"

"Mati dajte no! Nisem jaz Rok?

"In jaz ~~Ahae~~? In jaz Jaka?"

"Smenta, hudimana, spaka...
saj ste res vi! Moj Bog..."

In zagnali so takšen hrup,
da so se majale strehe,
smeh je stresal orehe,
seseska privrela je vkup.

"Babnice, mulci, možakarji, hej!"
Kaj pa jim je za vruga?
Saj se jim meše, sveti Jernej!
Oni pa: zmaga, zmaga!

Glejga ~~Amaca~~ kako govori,
maha z bandero rdečo,
zrastel je velik nad ognječo:
"Zdaj gospodarji smo mi!"

Mi nečista golazen, svojat!
Kajžarji, hlapci in kmetje!
Govnjači, garači in kmetje!
Mi proletarci!"

In za njimi je renčala vsa vas:
"Satan je vojsko izgubil."
Rok pa jo je v lice poljubil:
"Zdaj ostanem pri vas..."

Zjutraj je vstala, gledala
iz okna jesenske kočanje:
Kdaj le kdaj jim povedala
bom te sanje ...te sanje, ..

Matej Bor:

JESENSKO DOMOTOŽJE.

Veter... Že ječi jesen
v trudne septembershe hoste...
mama, kdaj pridem spet v goste
k tebi s teh divjih slemen!

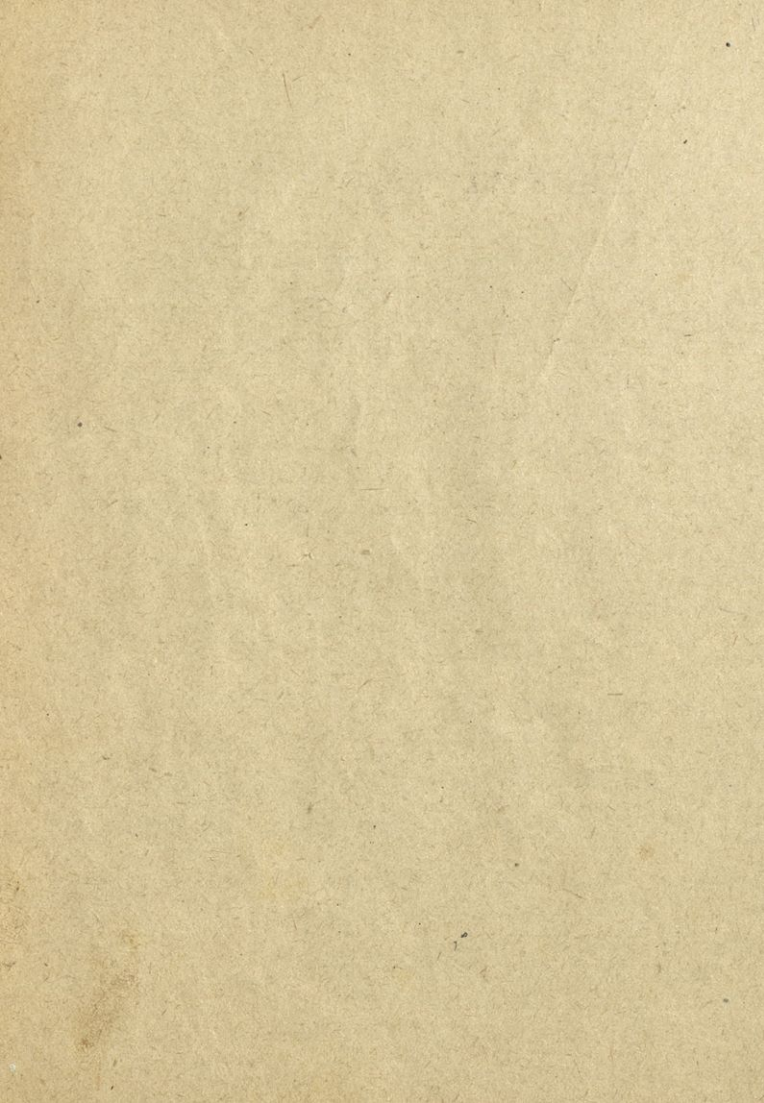
Kje sem bila vse te dni,
ko so sem v hosto vdrli
tujci, da zmleli bi, zatrli
naše svobodne pesti?

Sedem ognjenih pregraj,
sedem zased smo prebili,
globlje se v hosto zarili.
Jutri v dolino nazaj!

Kaj bi? Rada bi vas
objela vse, vse domače.
Še bomo skupaj kolače
jedli! Svoboda bo kvas!

Veter... Še ječi jesen...
sem čez gmajne, čez jase...
mama, ne grebi vase!
Še vrnem se z divjih slemen.

Matej Bor:

POŽIGALČEVA SUKNJA.

Herr Leutnant, tu pri vas v baraki,
visi že dolgo vaša suknja,
vsa prašna, blatna, razcefedrana, luknja
ob levi strani in krvavi znaki.

Vse dni jo snemam, gledam, etipavam,
nekoč zavdarjala je po parfumu,
po ženskem znoju, renskem vinu, rumu,
v njej si predajal votlim se zabavam.

A kaj je to! Ta zubeljček ognjeni?
Tako - tako, poklicni požigalec!
Ha, ha! Herr Leutnant! Nemški požigalec!
Res tvoji čudežni plameni,

pogoltnili so hiše nam in žetev,
otroke, žene, krave so nam cvrli,
vse, kar imeli smo, vse so požrli
a v nas prižgali so strahotno kletev.

Herr Leutnant! Silen ogenj ste prižgali!
Do neba se iztulil bo nevihti!
Nihče od vas ne bo ubežal ihti
krvi! Gorje, gorje, gorje drhali!

Tako kot je po tebi tu ostala
samo ta suknja, prestreljena, prazna,
bo naša zemlja, od bolesti blazna
raztrgala vas vse in pokopala.

Matej Bor:

STALINU.

Tovariš Stalin! Hura in lep pozdrav.
Odkod? S slovenskih gmajn, vasi in host!
Saj jih poznaš, saj hodiš dobri gost,
vsak dan med nas iz ruskih step planjav

Prihajaš v kočē, za hip obsediš,
okoli tebe starci, kup otrok,
z oči kopnita jim obup in jok,
ko jim s širokim glasom govoriš.

"Kako je zdaj pri vas?" de gospodar:
"BO že, bo že. Nihče ne zlomi nas!
Res bombe zdaj grme na našo vas,
pa tvegajmo še to za našo stvar."

In dalje greš, v fabrike, po cestah,
s samotno stražo v gošči pokramljaš
in sleherni, ki mu roko podaš,
je spet močan, čeprav bil prej je plah.

Ob ognju z nami sleherni večer,
tovariš naš, prijatelj in vodnik,
posedaš, govoriš. Tesnobe krik,
tvoj glas prelije v radostni nemir.

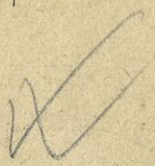
Pred nami gre jeklena tvoja pet
kedar v naskok vihramo iz zased!
Gremo trdo za tabo, brez besed,
s teboj spustimo se do velemest.

Gremo s teboj in tvojimi v napad.
In tvoji so milijoni, ves planet.
Vsa srca, vse pesti in vsak proklet,
tepen, zavržen proletarski brat.

S teboj zasedamo vso to zemljo,
ki naša ni bila pa bo poslej!
Čez vso Evropo, brez tiranov mej,
pčdamo jutri Stalin si roke!

Matej Bor:

HOSTE.

O hoste, hoste, nekoč bo spet
vse tiho po vas, vse mirno.
Le slavček bo letal pet
v noči neizmerno.

Prišla bo mati iz daljav
s kosomoljcem sinkom,
"Glej tam je tvoj ata pal,
tam za ovinkom...

In gladila vo njena dlan
njegovo poslednje pismo:
Dež in veter že tretji dan...

Od Kolpe smo pričli.
Lačni smo, trudni, a vendar smeh
buči po vsej brigadi.

Jure je nategnil meh,
pesem o pomladi...

Vse premagat vse, tako alo tako,
pa bodi Svab, mraz ali trpljenje,
le eno premagaš težko,
veš ljuba, koprnenje.

In tam na koncu si zmerom ti
in sinek in dom in streha
in še dež, ki poleti šumi
pod oknom oreha...

Kako malo je to, a vendar tako
kako neznanansko veliko,
še le danes moja ljuba vemo,
ko smo od vas, Tvoj Niko.

In šla bosta in v hostah bo mrak,
ko prej bo vse tiho in mirno.
Le z jase bo zalajal srnjak
v noč neizmerno.

Breda:~

NAJDRAŽJEMU.

Tam daleč v gozdovih kočevskih
odjeknil je strel in oblit ves s krvjo
si omahnil v naročje tovarišev zvestih,
ki s tabo branili so našo zemljo.

Kako zdaj do tebe bi prišla, moj dragi?
Želela bi biti nad grobcem drevo,
da zvesto branila bi te pred sovragi
in čuvala dom tvoj, to črno zemljo.

Globoko bi v prst korenine pognala,
lahno, prav lažno bi te z njimi objela,
potem se zate ne bi več bala,
v viharju in soncu nad tabo bi bdela.

A čuj me predragi, jaz nisem drevo,
da vedno bi bdela nad tabo!
Ne, bombe in puške sem vzela v roko,
da več ne boš čutil tujca nad sabo!

Svobodna naj zemlja ti truplo pokriva!
Za vedno naj tujec od tod bo pregnan!
Izginie naj moč, ki nam sonce zakriva,
in zarja svobode obsije naj dan!

Že bliža, že bliža se dan zmagoslavja,
ko narod slovenski ne bo več tlačan,
za mene ta dan bo še dan maščevanja,
ker takrat, predragi, boš res maščevan.

Slavojan Iztok:

MI.

Gozdi šumijo in drevje ječi
v burnem viharju sredi noči.
Sence neslišno v razdaljah stoje
mirno v zaklonih... Mar so mrtve ?

Pesem viharjev doni časteče...
in sredi noči - dve uri trpeče...
Sence stoječe le tiho spregovore.
Zamene že na mostih stoje.

Zarja rdeča z vzhoda priplava.
Gozd oživi, srenja, dobrava.
Sovražnik hiti...Partizanski bojni stroj
s pesmijo hiti na zmagoviti boj...

Pesem...juriš , naskok. Pest
govori. Jeklena udarja pest..
Boj za nov svet in domovino.
V boj, da nov si dom zgradimo!

Tlačan je stopil na plan.
Zanj žrtev je dan...
Sredi zmag in krvi
nov svet, nov dom si gradi,

Kajuh:

SLOVO PARTIZANA.

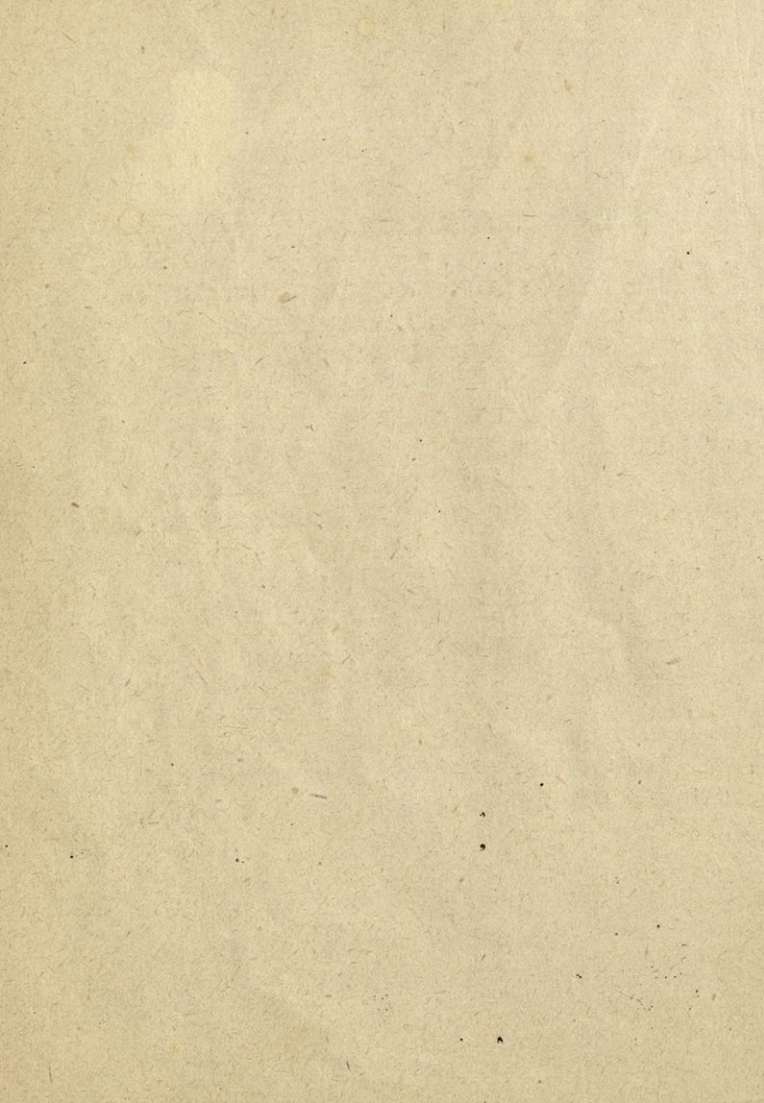
Večer je, v breze veter se zaganja,
tovariši so že odšli naprej,
sama sva sredi teh nemirnih vej.

Z menoj dekcle, si žalost vso nosila,
ah, kdo bo nosil žalost zdaj,
z menoj si boli in radost delila,
ah kdo, ah kdo bo nosil žalost zdaj.

Še dosti, dosti bi povedal,
a vse besede v prsih mro,
samo še to rad bi pogledal
poslednič v tvoje bi oko.

A zdaj odidi, pojdi zdaj domov,
žrtvuj se in ne straši se grobov,
če vrnem, vrnem se, ko svet bo nov,

Kajuh:

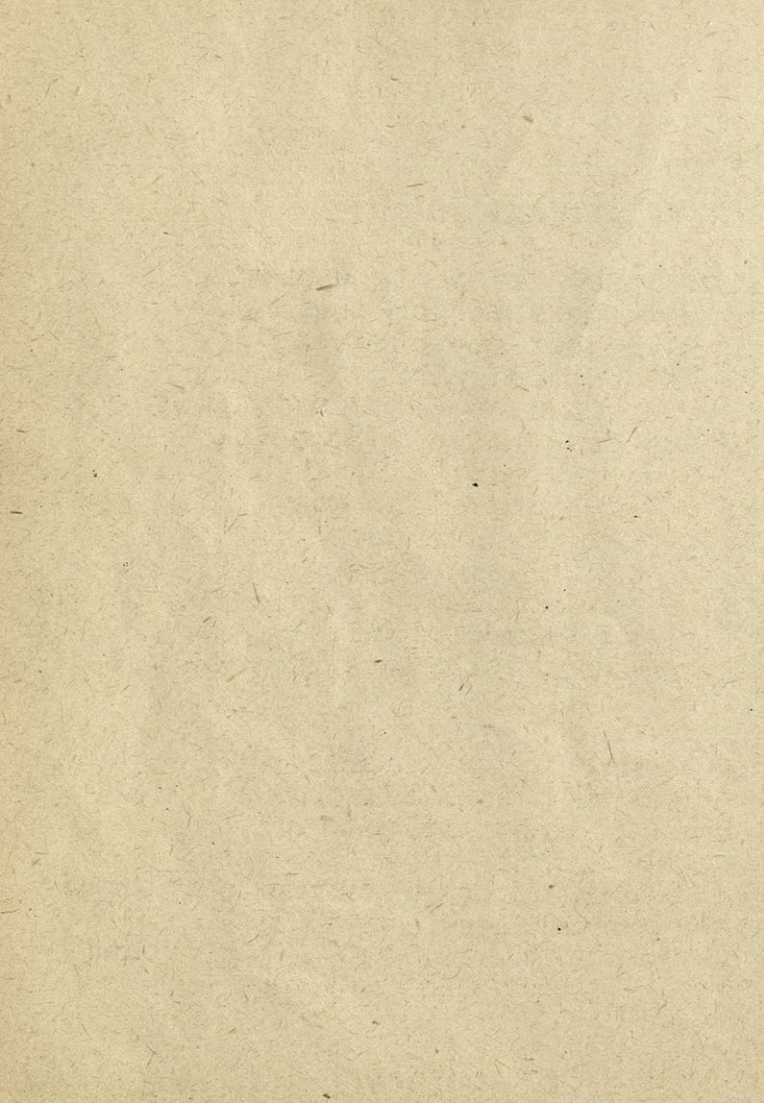
KJE SI MATI. W

Veš, mati rad bi ti napisal pismo,
poslal bi rad vsaj kak pozdrav,
že dolgo je odkar več skupaj nisma,
da bi le to lahko ti rekel, da sem zdrav.

A kam naj pišem? Ste doma ostali?
Jaz sem srečen, ker sem jim ušel.
A kaj s teboj je, so te kam pregnali,
te v Šleziji morda je glad izžel?

Kjerkoli si, povsod sem jaz s teboj,
povsod je s tabo moj pozdrav,
in kjer sem jaz si tudi ti z menoj,
zato ne misli, da sem sam ostal.

Morda nikoli več ne bova zrla si v obraz
vendar nikdar ne bom pozabil na te,
a želel bi, da ne utihne prej mi glas,
dokler ti ne porečem:
Mati, glej ta svet je tudi zate!

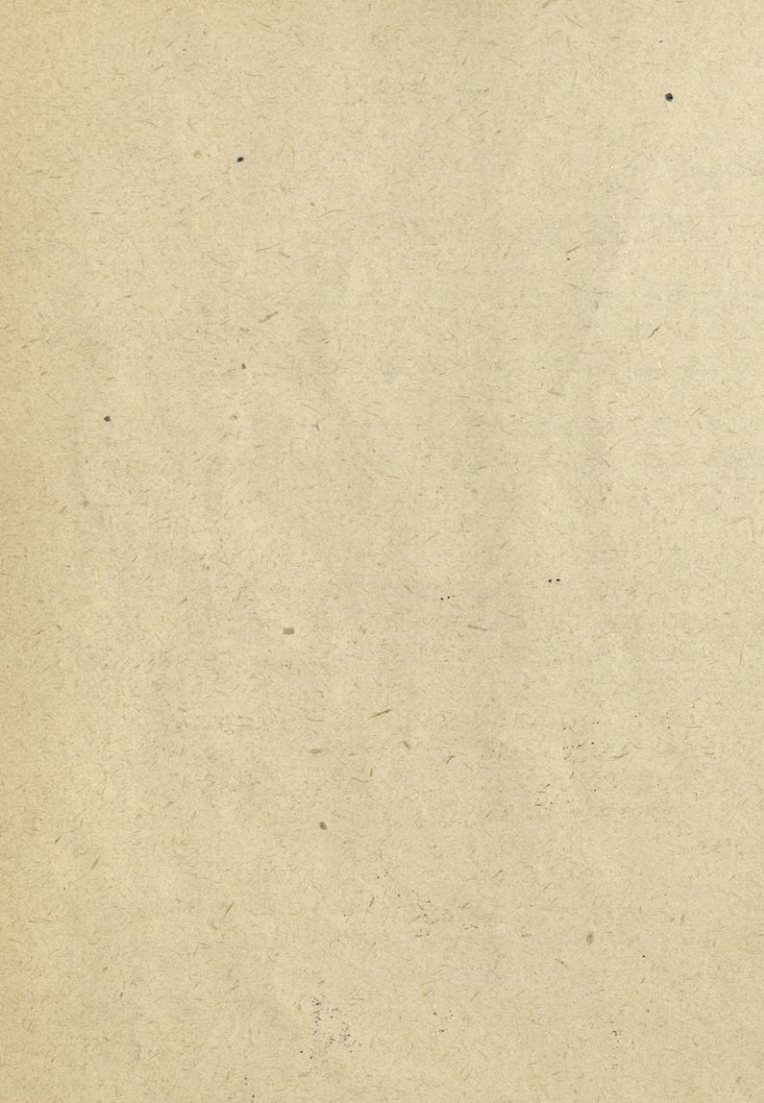
Kajuh:

V ZAPORU. ✓

Petindvajset nas je tu zaprtih,
Pet in dvajset lic udrtih,
pet in vdajset src človeških,
petdeset oči ledenih.
Kri iz ust nam, s čela in iz prstov lije
kakor pse nas policija bije...

Kdor pa ni kot pes jim vdan,
vač, za take so samice:
trd beton in brez odeje,
od gladu umiraš in od žeje,
po telesu plazijo stenice.
Misli trudne, plazijo se v vas,..

Proč vrzimo trudne misli,
ni je smrti brez življenja,
ni svobode brez trpljebja,
vse prešlo bo kakor kalna reka,
proč jo vržeš, če pretesna je obleka,
človek, novi človek vstal bo iz
človeka!

Kajuh:

MATI PADLEGA PARTIZANA.

Takrat, ko si prvič ročice zaprl,
takrat sem v radosti plašno vztrepetala:
Samo, da mi ne bi, da mi ne bi umrl!

Takrat, ko na prsih je mojih še spal,
takrat sem mu nežno v solzah šepetala:
Glej, kmalu iz tebe cel fant bo postal.

Postal je tak fant, da bi gore premikal,
nikdar se ni klicu svobode zmikal.
Tako sem mu segla poslednič v roko,
in v meri je tlelo: Dal Vrnil se bo !

Zdaj veter raznaša besede njegove,
prisluhni natanko, da čuješ glasove:
"Lepo je veš mama, lepo je živeti,
toda za kar sem umrl,
bi hotel

še enkrat

umreti!"

Kajuh:

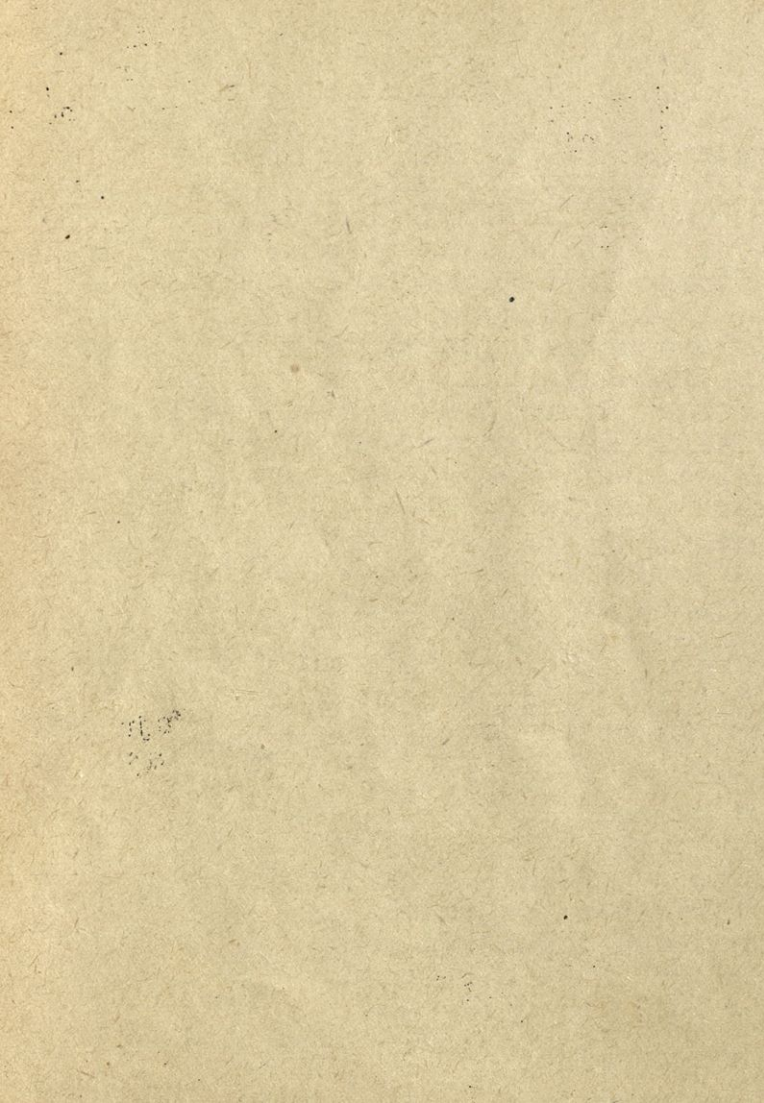
PO TISOČ LETIH.

Let tisoč in ne samo tisoč,
dva tisoč in še delj in še delj
smo hlepeli, hlásteli po tebi,
ti, leto poslednjih računov
in prvih sadov.

Ti, ki so v srcih te sužnji nosili,
ti, ki tlačani so zate se bili,
in ki o tebi vsako jesen govorili,
vsako jesen, ko je svet bil prav tak
ko grobišče,
takrat smo si mislili:
kmalu nas sreča in pomlad obišče!

To leto bo naše in naša bo letos pomlad,
prišla bo tako, kot prišla je enkrat,
a vendar drugače

O s cvetjem, a s puško na rani,
Letos bo v boju prišla,
in s kosami,
s katerimi bomo plevel pokosili,
z rokami prišla bo, ki z njimi
iz kamenja bomo gradili
iz kamenja tega sveta,
ki letos ga bomo zrušili.
Zato bo to leto le naše,
in naša bo letos pomlad!

Klusov Jože:

PARTIZANOVA POMLAD.

Na dremotne krone drevja
trudne kaplje padajo vso noč,
preko listov belih in vejevja
zašumel je vetra dih pojoč.
Prišel malo k tebi v vas sem, mama,
zdaj, odkar me ni vem, da vsak dan
hodiš po gozdovih za menojo
in zvečer, ko ležeš trudna vsa in sama,
premišljuješ, kej je sin, s teboj.

A nocoj,
ko deževne kaplje pojejo prek streh
naših malih partizanskih koč
in tovariši že spe vsi sanjajoč,
sem po naših skritih stezah in poteh
prišel k tebi mimo mrež in straž,..
Zdaj smo v gozdu kot brezdomci, to je res,
teda zime se še malo ne bojimo,
saj nam bližja je pomlad,
kot kdaj prej,
zanjo se borimo in trpimo.
Glej, mi kujemo železen most
čez morja krvi v novi čas,
pesem vstajenja je zapel
nam iz vzhoda bratskih ljudstev glas.

Malo še potrpi pa v Ljubljano
stopiva z zastavo našo jaz in brat,
ki mu ime je kakor meni - partizan,
pa prineseva s seboj pomlad.

Na dremotno krono drevja
trudne kaplje padajo vso noč,
preko vseh gozdov slovenske zemlje
dihnili je pomladni svit pojoč.

Dr. Anton Pesnik:

POJTE ZA MENOJ.

Veš, poet tvoj dolg?
Nimaš nič besed?
Kaj zavijaš se v molk?
Vrzi pesem v svet,
pesem za darašnjo rabo,
vsi jo bomo povzeli za tabo!

Vem, o vem svoj dolg,
v prsih tu me žge,
naj se mi grlo odpre,
bom zavijal ko volk,
na vse štiri bom hlipel med pečine.

Vrh Možaklje bom stal,
pesem svojo rjul,
Blegaš jo bo čul,
Krim odmev bo dal,
v vse vetrove jo bo stresal,
eden jo bo na Pohorje nesel.

Pojte za mencej,
silen ženi me hrup:
"Uboga gmajna, le vkup, le vkup,
le vkup chej...
V mrak in mraz tulimo,
da se pretulimo skozi to zimo.

Če bo kdaj pomlad,
še bo napočil zor,
takrat volčji zbor
pojde ovce klat.
Plani čez Savo, plavaj čez Dravo,
zob za zob ...
glavo za glavo.

France Kosmač:

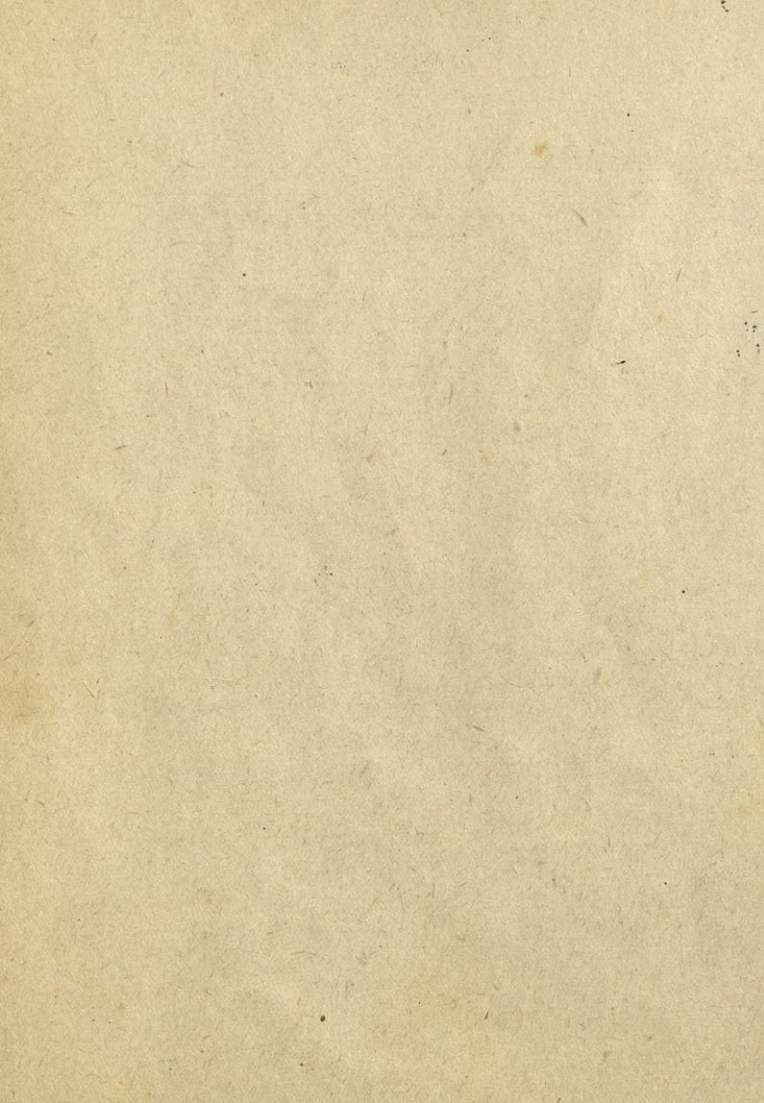
PARTIZAN.

Tako je z mano, do globin sem dan
in noč dojel, lepote in neurja,
Raz mene je spihala ostra burja
navlako staro: zdaj sem partizan.

Prečesto pade kdo na mrzla tla...
a iz temin rasto postave silne,
vsak dan močnejše, vsak dan bolj
številne,
in v vseh srcih ogenj plapola.

Samoten potnik - zdaj sem zaživel,
vsak hip nevarnosti trdo stojim -
njen žlahtni sad je v meni dozorel.

Močan sem v sebi, ker razločno čutim,
svoboden sem, čeprav ne doživim
svetlobe, ki jo za obzorjem čutim.

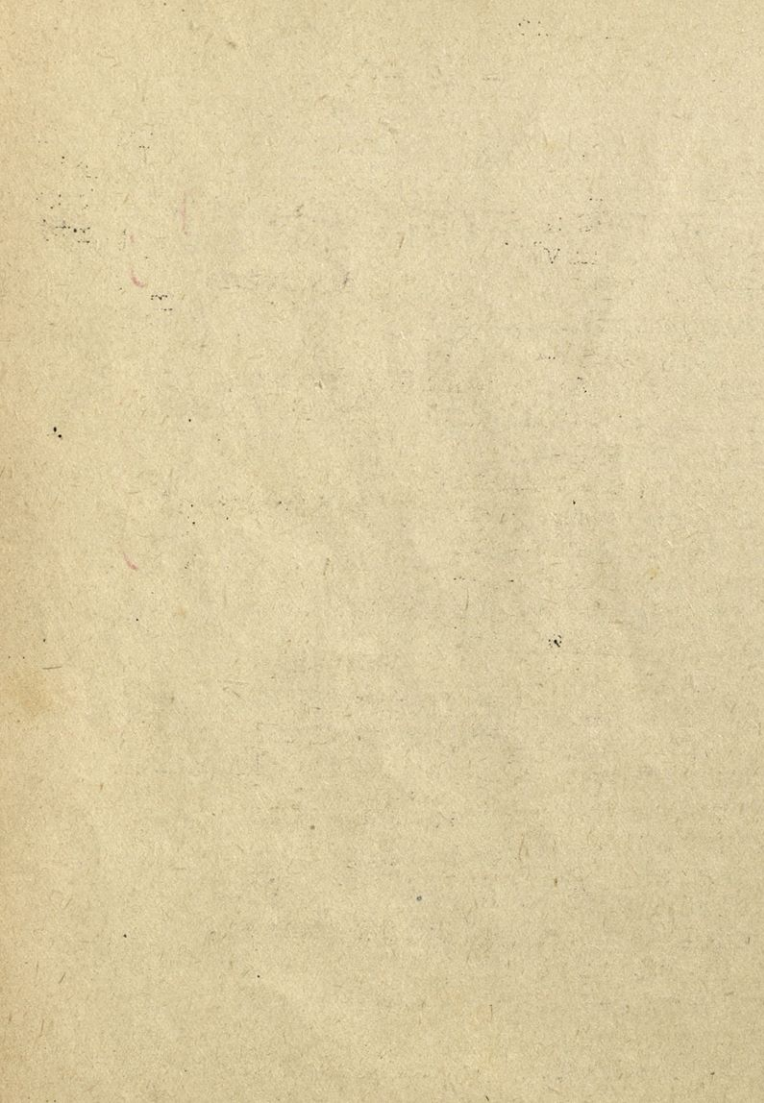

Milče:

BRIGADE.

Hura! V boji! Čuješ tisoč glasov? }
Kdo kliče? Brigade slovenske kriče, }
ko izganjajo tujca. }
Ne boš več moril, ne požigal in klal }
poštenih Slovencev: }
mož, fantov, deklet in žena. }
Kri naša napojila je zemljo do sita. }
Zdaj hoče roditi nov rod }
zemlja slovenska! }
Ne bo tlačila nas tvoja peta, }
ne bil tvoj bič. }
Siti smo tega trpljenja! }
Naš gnjev prerašča svoje meje, }
razliva se že čez bregove, }
preko, zemlje vse slovenske. }
Kdo v tebi je dvignil razburkani val, }
val gneva in maščevanja, }
narod slovenski? }
Brigade mladih junakov, }
neustrašenih borcev in herojev! }
Mi vam orjemo brazde: }
globoke, široke, visoko na sever }
v prelepe koroške zemljice naše, }
zarirane dolga stoletja. }
Hura! V boj! Mi delamo gaz, }
vi pa korakajte z nami! }
Stopajte v vrste junaških brigad - }
vzdrami se narod, oj zdrami!

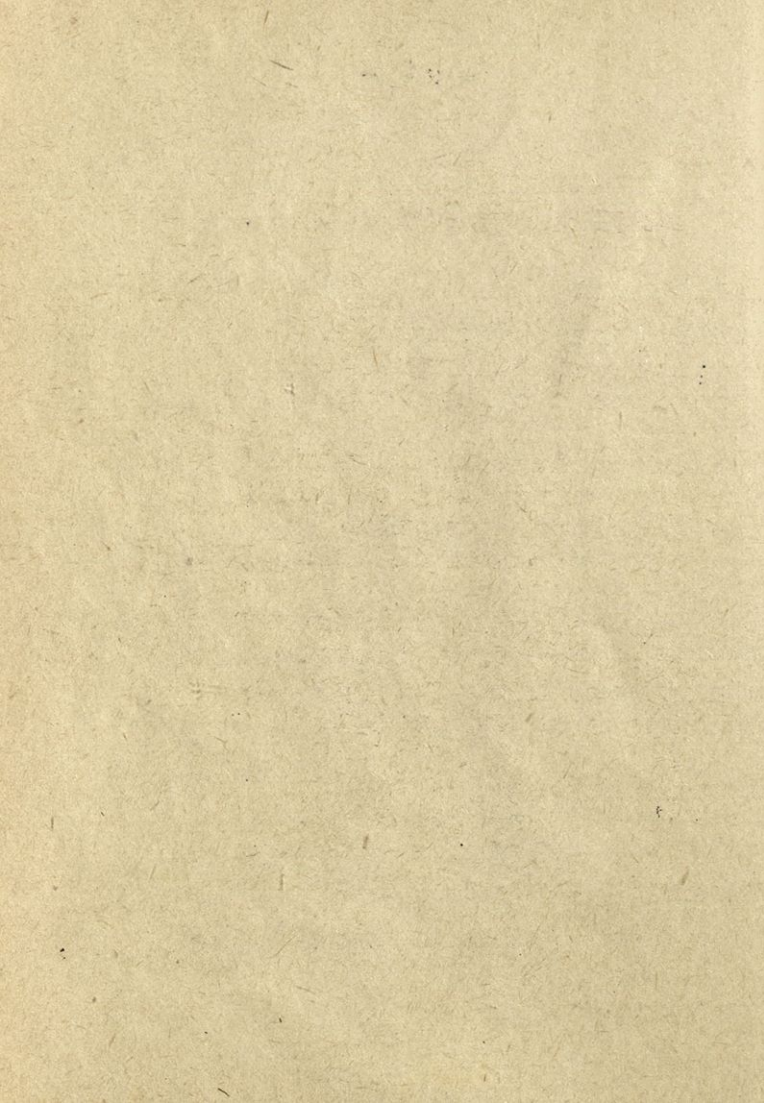

Poni:

V TVOJIH KRVAVIH OČEH.

V tvojih krvavih očeh, domovina,
gledam sladki nasmeh
svobode, življenja.
V teh temnih in sužnjih nočeh,
domovina, čutim prve sončne žarke
sonca vstajenja.
O, narod slovenski,
bodi ponosen, jeklen, neizprosen!
Saj ni te premagal
tujec peklenski.
Mi tvoji sinovi gradimo
srečno prihodnost.
Nov svet, čeprav so grobovi
požrešni in vedno odprti.
Ne bojte se smrti, domovina!
V tvojem naročju bomo dosegli mir
in za večne čase praznovali
slavnostni pir.
Domovina, takrat ne boš imela
krvavih oči!
Gledala boš nas, svoje sinove,
ki so ti priborili
svobode - lepši čas.

Radeš:

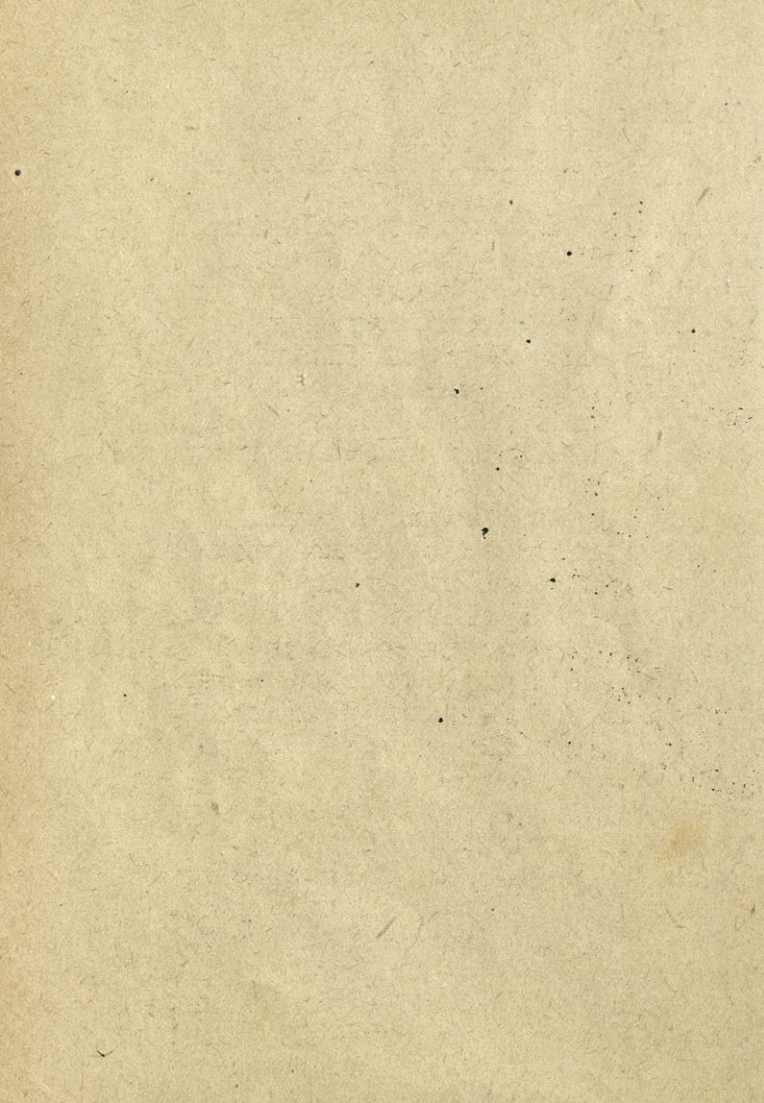
POGUMNO V BOJ.

Prihaja nove dobe čas,
zato napnimo sile svoje,
da v nove zmagoslavne boje
zapoje naših strojnic glas.

Bojazen proč, obup in strah!
Življenje novo zdaj se kuje,
samo slabič še obupuje,
se skriva v senco bled in plah.

Naj dom v plamenu nam zgori!
iztrebili bomo rod plevela,
in dom nov, lepši iz pepela,
zgradimo z novimi močmi,

Odprimo nastožaj srca,
nasprotja stara pozabimo,
Slovenci, splošno se borimo,
svoboda od daleč se smehlja.

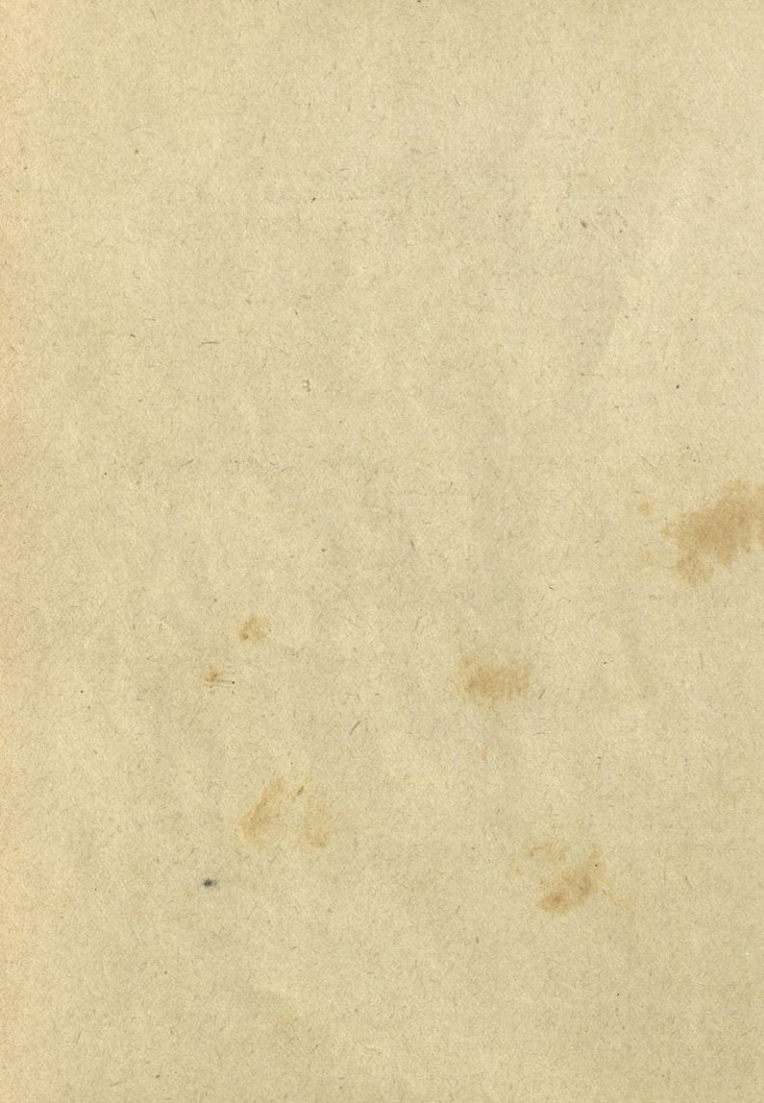
Tone Seliškar:

VIHRAJTE ZASTAVE.

Svobodni se dvignimo iz ruševine,
ponosno vihra nov prapor demovine,
čez hribe in travnike soce nam sije,
čez polja in morja naš prapor se vije...
Nov temelj slovenski si človek gradi
na bele, prestreljene naše kosti,
na žuljave roke, na delo in čast,
predrzno se dvigaj v oblak nova rast!

In rasejo, rasejo beli zidovi,
v svobodo nam cvetejo silni grobovi,
za nami se strašni viharji,
v zemljo so se uprli slovenski rudarji.
Čuj pesem svobodno iz vseh naših njiv,
glej, ladjo, ki pljuje ponosno v zaliv,
omamlja jekleni žvenket nas lopat,
prepevata v nov čas nevesta in svat,

Odpirajo vrata se, glej slavo loka,
vsahnile so solze trpkega joka,
v svobodo oklepajo nas partizani,
pregnani, pobiti so naši tirani...
Svoboda, svoboda, nasilniku smrt,
Slovenski je človek zdaj k soncu uprt,
riegov je napev ves na novo ubran,
vihrajte zastave čez gore in plani

SKESANI DOMOBRANEC.
/presto po Prešernu /

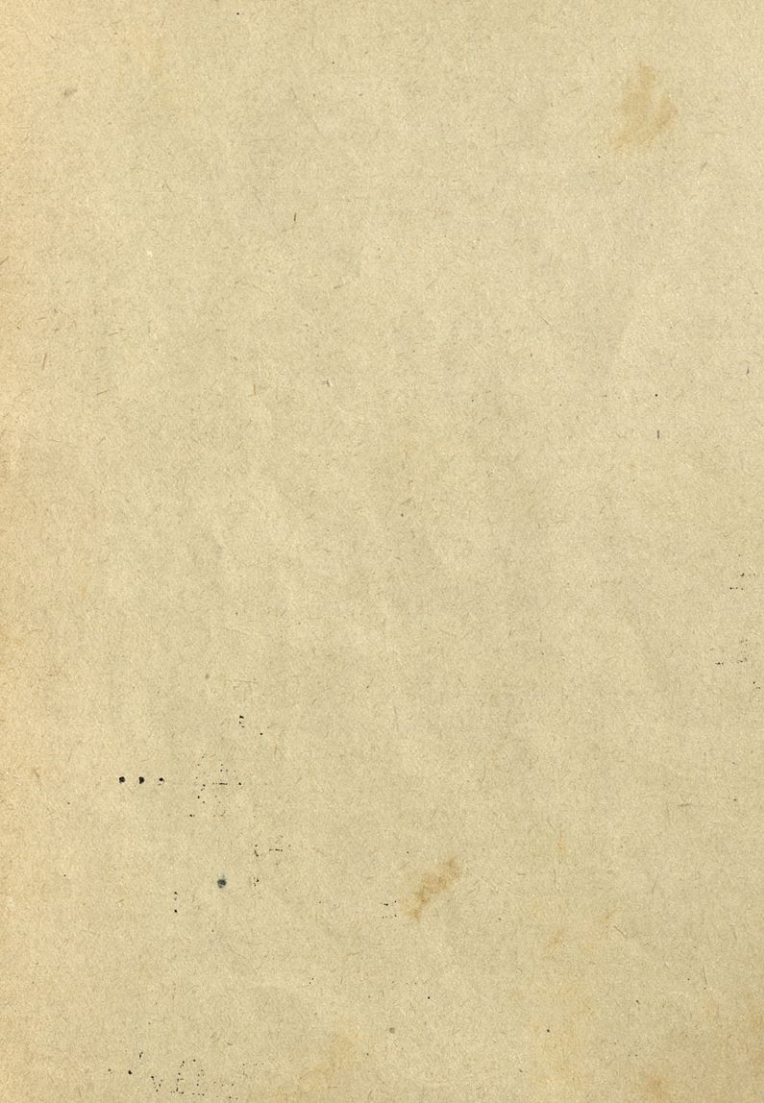
Dolgost veselja našega je kratka,
kaj bunkarjev razbila nam je že granata.
Zaprta noč in dan so zdaj Ljubljane vrata
al dneva zmage ne pove nobena pratka.

Pred partizanom trese nemška se posadka,
pred njim nas ne obvarje več
sto centev drata,
ne odpodi od nas življenja tata
noben izgovor, ne beseda sladka.

Spregleda naj, kdor se v Ljubljani šeta
in kdor še na policijo javljat leta,
da smrtna ž^etev vsak dan bolj dozori.

Še Rupnik, ki zdaj ves vesel prepeva,
v mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva
Molče trobental bo: bedak jaz nori!

Sliljan Samec:

USPAVAŃKA.

Sanjaj, le sanjaj, sinek moj zlati,
sklanja nad tačo se žalostna mati,
bož: svilene koudreke tvoje
stiska te k prsom in pesem ti poje.

Stala je v rebri hišica bela,
v njej je družinica tiha živela,
oče je služil, mati zibala,
sivka pa sinku je mleka dajala.

Pa se je črna drhal pripodila
in se čez vas v hudourju razlila.
Srca je stisnil grenki je pelin,
ko se je v strehah prikazal petelin.

Hiše naj v rebri oko več ne išče,
domek je najin sedaj pogorišče,
in tudi sivka več mleka ne daje,
ker so seboj jo vlekli iz staje.

Mi smo tedaj le še komaj se skrili
da pod kozolcem nas niso ustrelili.
Oče na glas preklel je tiranr ...
tebe poljubil in šel v partizane.

Sanjaj le sanjaj, sinek moj mali,
lepši si bomo še dom zasadili,
Kadar svobodna bo vsa domovina ...
srečna bo tudi naša družina.

Matjaž:

POMLADNA.

Vse naokoli se je zlatobeli vrt
kresnic šopiril, trava se je skrila
v gozdni rob v temačen hlad odprt.
Ob vodi, kjer je mlada vrba povabila
nemiren par libel si v vejnat grad,
je šla vihrava deklica pomlad,
za njo pa so planile vse vonjave,
vse pesmi polne njene večne slave.

Od vseh stranih so neutrudni šli
veselih bitij mi nosili vest:
Spreglej in smeji se vsemu svetu v pest,
saj si ne najdeš druge pomoči:
Počeli čarovnije so paganske,
prešerno veseljačili s kraljico
pomladjo, čistim srcem priprošnjice
in klicali: pozabi na tegote lanske!

Prinesli vonj so z jagodne gredice
nastavljali vsem čutom s skušnjave,
igrali srcu pesmice sanjave,
mi ruše kuštrave pokladali pod lice,
hoteli, da naj prvi živi roži,
ukradem rdečico z ustnice vonjave
naj ji pustim pekoč odtis na sveži koži.

Zvonil je rožnat praznik v vsej širjavi
za slovo stebel, vencev, čaš in klic.
Zastave senca je vihrala prek goric,
jaz pa sem vroče klical po planjavi:
"Pomlad, ki pestuješ nam srca v travi,
predahni nas ta čas, ko svet se ruši,
podeli nam vse čare in moči,
naj nam tvoj dih zagospodari v duši,
naj zvezde nam zasijejo v oči!"

Matjaž:

POZDRAVI.

Noč je zbežala čez gore,
z gozdov je pesem vstajala,
megla je odgrnila breg
in skrite ognje v varstvu smrek,
po kočah, lehah in vrheh,
utrip je isti v srcih vseh.

In sončece je vzhajalo,
Primorje je pozdravljalo:
"Prestali ste zadušno noč,
svobode luč vam gre v pomoč.
Zapojte in zavriskajte,
spet oljčna vejica cvete!"

In sonček je vzhajalo,
je Štajerce pozdravljalo:
"Vsak dan grem preko ruskih step,
in nosim vam pozdrav prelep.
K vam gre vihar slovečih zmag,
pravica je z njim, smehljaj nje blag."

In sončece je vstajalo,
Korošce je pozdravljalo:
"Za vse davne čase vem,
spet priča prostim bom ljudem
Zavriskajte, zavriskajte
v pozdrav zemle odrešene!"

In sončece je vzhajalo,
Gorenjce je pozdravljalo:
"Junak je padel vrh planin,
cvete mu rdeči sleč si planin,
Vi živi pa svobodno pot
utrite za slovensku rod!"

Dr. ANTON PESNIK:

TJA BOMO NAŠLI POT.

V globoki rupi, v zimskem spanju gadje
se premetavajo, v gost klopčič zvitih.
Mirujte misli, skoro že pomlad je,
čas bo, vendar me strah je vas budit.

To srce ustvarjeno je za ljubezen,
a vdano sprejme, kar mu čas odmeri.
Sedaj v sovraštvo hip ga kliče jezen,
le malo naj počije v lepi veri:

Da je človeštvo vse ena družina,
da vse narode en up preveva
da blagoslovljena ni domovina
v svobodi dela, sanja in prepeva.

Da je na tleh nasilja in napuha
objest: laž, rop, krivica in prevara
na brzdi, da pravica ni več gluha,
poštenje po temnicah se ne stara.

Da ni poniglavost povsod na vrhu,
da se ne more klanjati ji čednost,
da je malik trinoštvo znotrej trhel,
na zunaj zgubil ves blesket, vso vrednost.

Da so zaman sprevedli in parade,
strojnice, puške, tanki, bajoneti,
da ljudstvo hladno te navade gleda
ter se ne da na puhla gesla vjeti.

Ker ve: Moskva sred kopnega prestanstva
široko razprostira čvrste roke.
zavedna sebe in svojega poslanstva
na krilu zbira vseh plemen otroke.

Najbornejše, ki svoje so besede
napol zgrešili, komaj še jeclali
narečje temno, brati abecedo
uči v jeziku bednem, Srečni mali,

ki se jim bliška skozi oči poševne
svetloba mlada, znotraj jim prižgana,
in se oglašča iz duše jim odmevne
puškina pesem, prav ji razigrana.

O mati novega rodu! V vrtežno
nam dobo točiš srčno kri in mleko.
Tako toplo mi v srcu je in nežno:
glej belo brezo za krvavo reko,

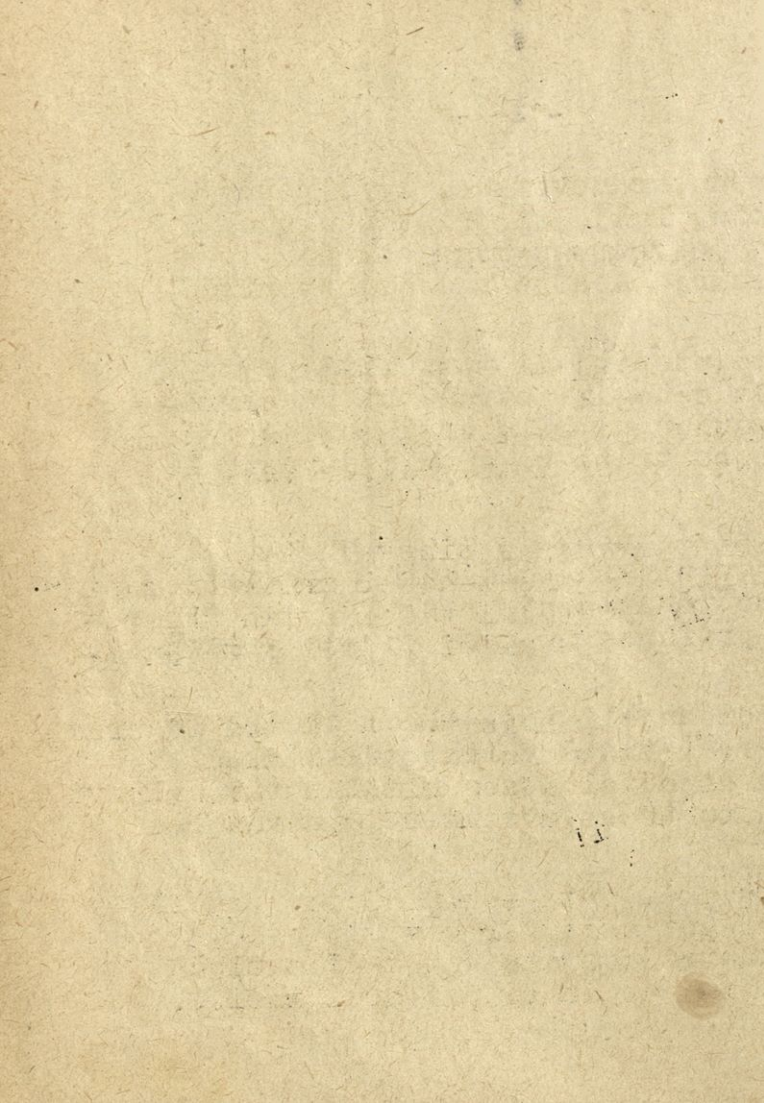

prisojno, razcvetene, lej, pobočje,
tam naša ladja si pristana išče,
našla je vedrega duha območja,
v pastirja Kostje radostno torišče,

ki pod stopinjami mu zemlja poje,
kot da z nogami strune bi prebiral,
poplesujoč na čelu črede svoje,
in če bo treba bo smehljaje umirak.

Je dan? Je noč? Je mesečina mila
preko višin in polnočnih prepadov
tišino in utešenje razlila,
da v prsih se ne gane gnezde gadov?

Tja bomo našli pot.- Pred sto leti.
Je pevec, videc veliki zagledal,
o, da bi hotel danes nam zapeti!
Pa ni mu treba, vse nam je povedal.

Matjaž:

POLNOČNE BESEDE.

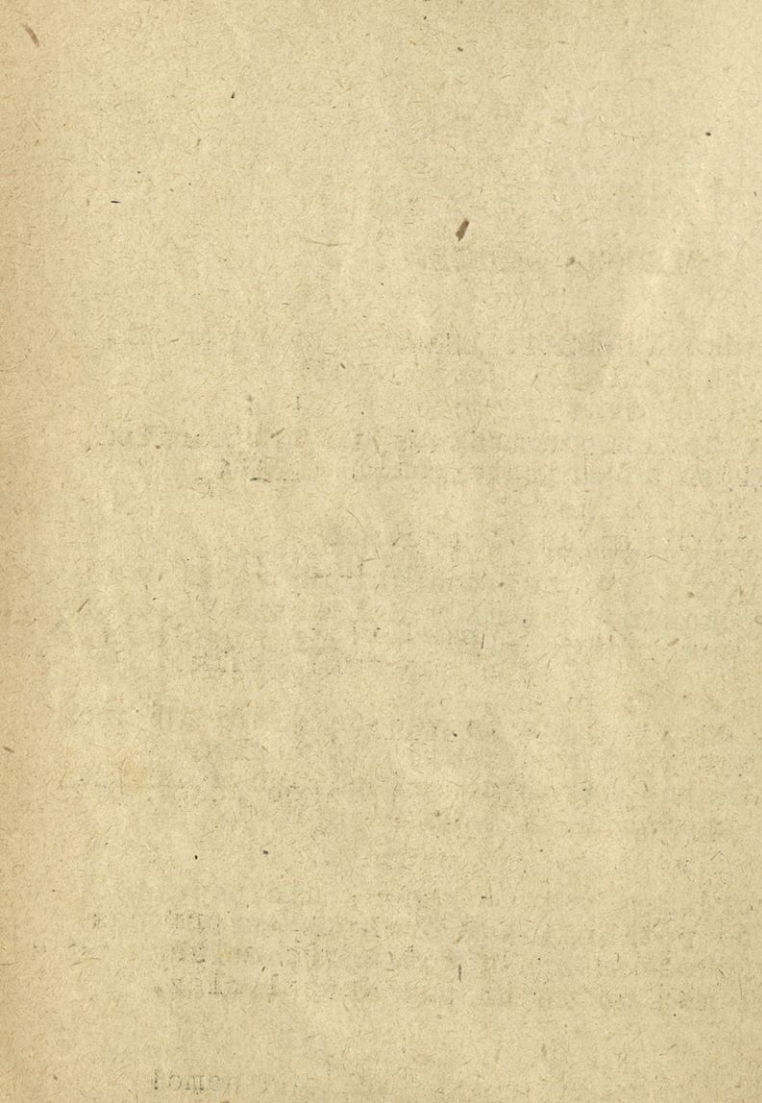
Mrtvaška leščerba je mesec nad gorami,
nebo škropilnice gorja vihti
čez blede svet
od groze sem premražen, od usode ujet,
razpadam na sramote gnili slami.

Vse druge zvezde s tihega neba,
Zro posledno noč teh dni mrtvaški rani
Mraz okostnjaški mi v čeljustih šklepeta
peklensko bilje sliši v duši razdejani.

Vse bolj željan in vse bolj trd in hrom
živim razpet med zemljo in peklom
in hlastno, strastno golčal dan v daljavi
Srce uporno se s temo ne spravi.

Ne verjamem vate - konec, nič, pepel!
Bo potihnil žar črvivih sveč,
bo v zemskem zraku kot kadilo tleč
ostal moj up in bo pod srci tlel...

Kajuh:

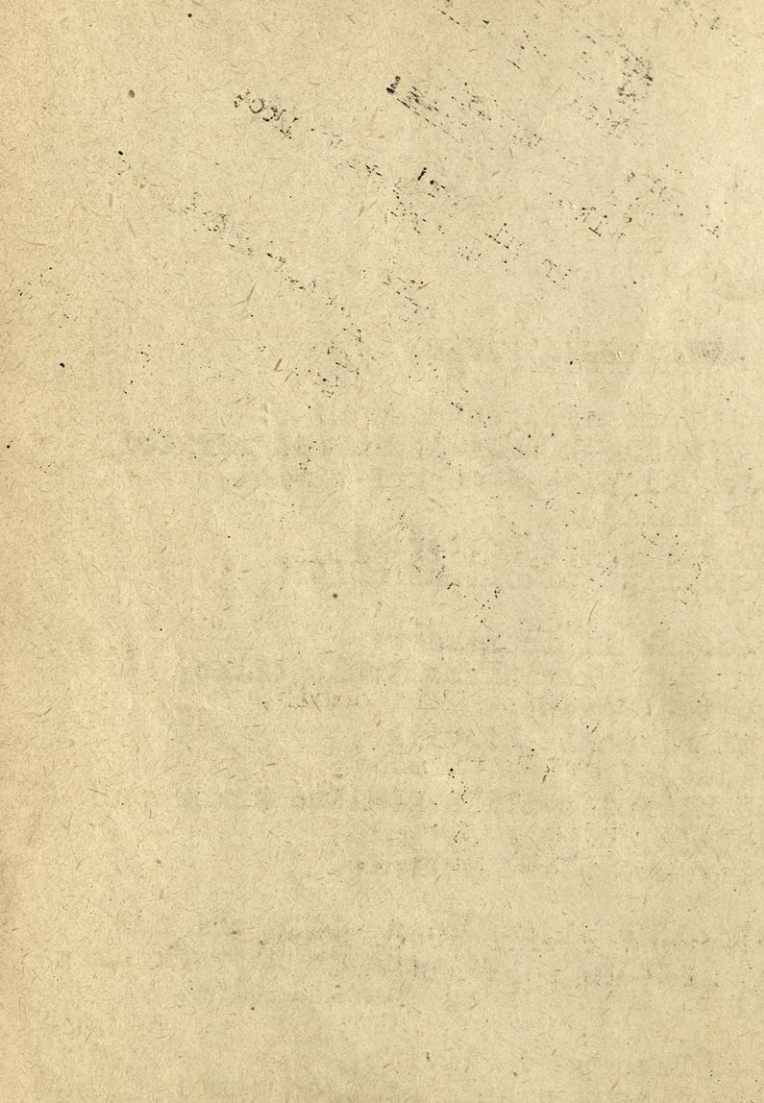
SLOVENSKA PESEM

Vsi: Samo milijon nas je!
Milijon umirajočih med morilci,
Milijon, ki pijejo mu kri biriči,
en sam milijon,
ki ga trpljenje krotoviči
in vendar ga nikoli ne uniči!

1. solo: Nikoli in nikdar!
Zato ker nismo trhle bilke,
ki po toči ovne,
ker mi nismo le številke,
smo ljudje!
Edino hlapci cvilijo ponižno kakor psi
in lajajo, da nas je malo,
da bi v uporu vse pobralo.

2. solo: O, če ljudi bi ne bilo pri nas
ljudi, ki ne ubogajo na vsak ukaz
tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz.

Vsi: Tako pa še živimo,
čeprav nas je milijon samo!
Zdahnili bi, da ne trpimo
z uporno, dvignjeno glavo.

Kajuh:

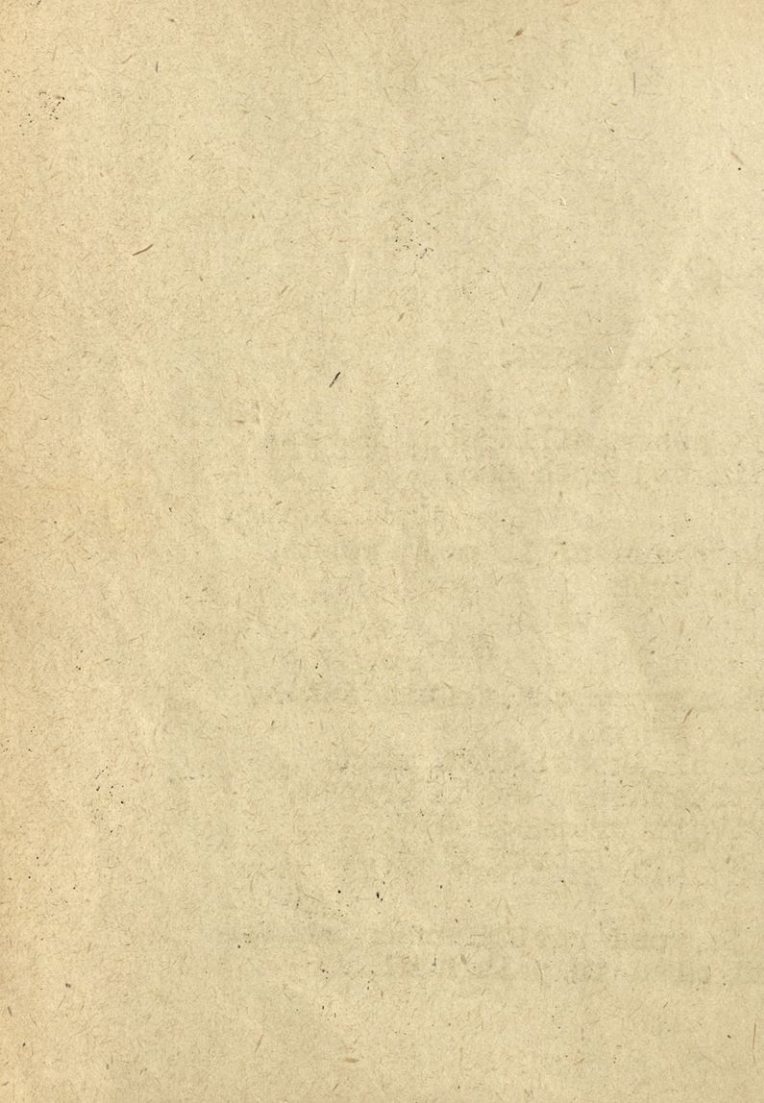
NAŠA PESEM.

Moja pesem ni le moja pesem,
to je boj vseh nas!

Moja pesem ni le moja pesem,
to je krik
vseh
nas:

Biti mlad v teh težkih časih,
to se pravi,
brez sladkosti biti mlad,
zreti starega sveta prepad,
skrivati premnogo nad,
to se pravi biti mlad...

Pa je vendar biti sreča mlad,
biti mlad in poln nad!

Kajuh:

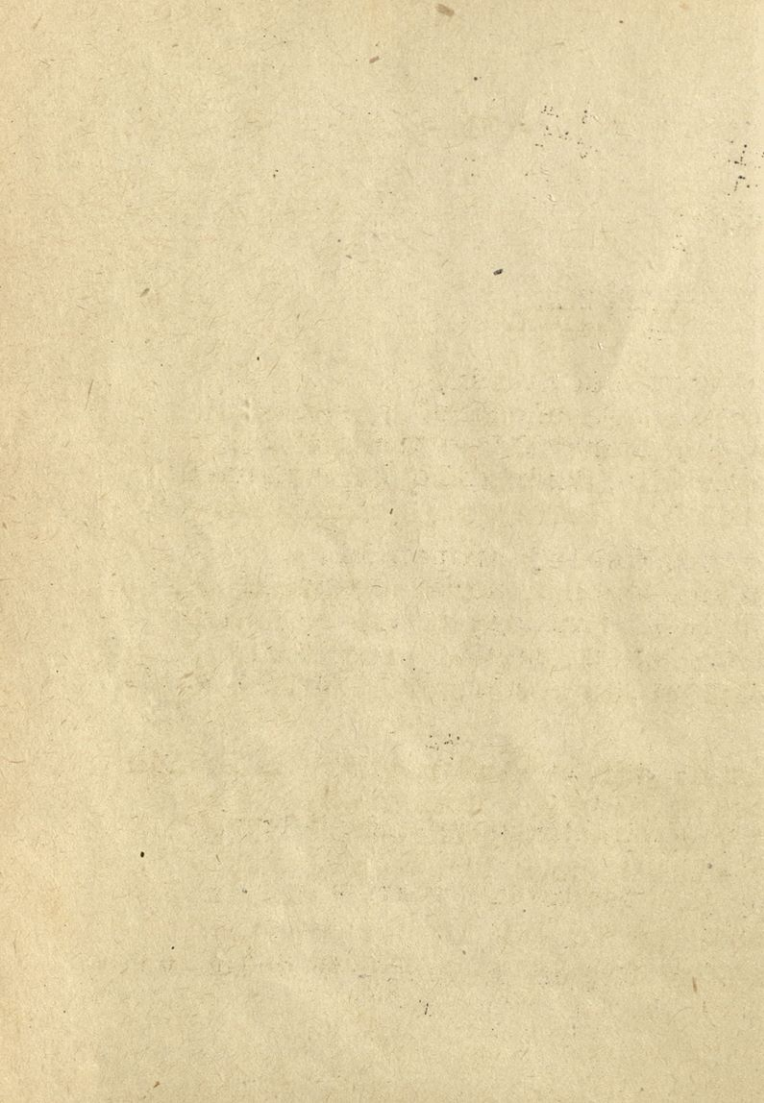
POMLADNÁ.

Ob starem mlinu blizu borov nizkih
ni več vetrov in rož ledenih,
zametov ni in stez sneženih,
izginil led s koles je mlinskih.

Od mlina blatna pot v dolino vodi,
nađ njo se bele breze pno v nebo,
ob brezah belih reže plug zemlju,
za plugom kmet v razoru hodi,

Samoten, tih poslušam vetra melodije
harmonik glas je čuti vmes,
voda pomladnih slišim simfonije,
in v mislih zrem brezmejnih rek
sinjine,
ki bodo kmalu čez in čez
preplule zadnjih dni temine...

Kajuh:

JESENSKA.

Še pomnite tovariši,
kako bilo je sleherno jesen,
kako smo verovali v tistih dneh
spomladi se vzdramile bo v ljudeh!

Tako smo vselej hrepeneli,
brez hrepenenja ne bi doživeli
jeseni, ki prihaja zdaj,
jeseni, ki ni naša,
in vendar naša bolj kot vse do zdaj.

Od vsepovsodi:
z gora gozdov,
s porušenih domov in iz grabov
kriči:

Zaupajte tovariši, verujte!

V jeseni tej ni hrepenenja kalna voda,
prihaja k nam svoboda!

EX 1000

CLASSIFIED

TOP SECRET

SECRET

END

Kajuh:

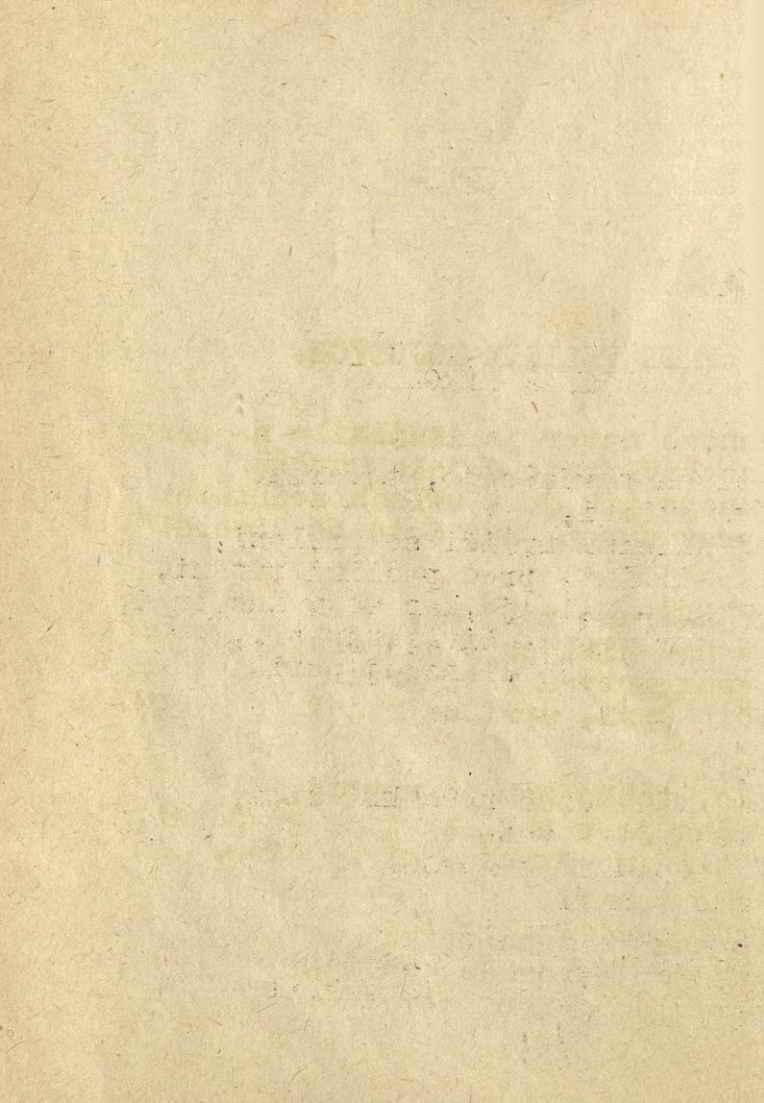
PRED VELIKIM ROJSTVOM.

Premnogo mater je izdihnilo na porodu,
ki so življenje dajale narodu.
premnogo jih je v solzah zahtelo:
"Čeprav umrem, saj dete bo živelo!"

Tako umiramo zdaj mi,
ki v nas življenje se poraja,
in vsak mrtvak v ta mrak
kriči: Upri, upri se raja!

Težko, težko nam je umreti,
ker čas je v nas, ki zdaj ga še ni,
ker slišimo otroka, ki že diše.

Zato nam je tako težko
a vendar je vsakdo kot mati
pripravljen sebe žrtvovati.

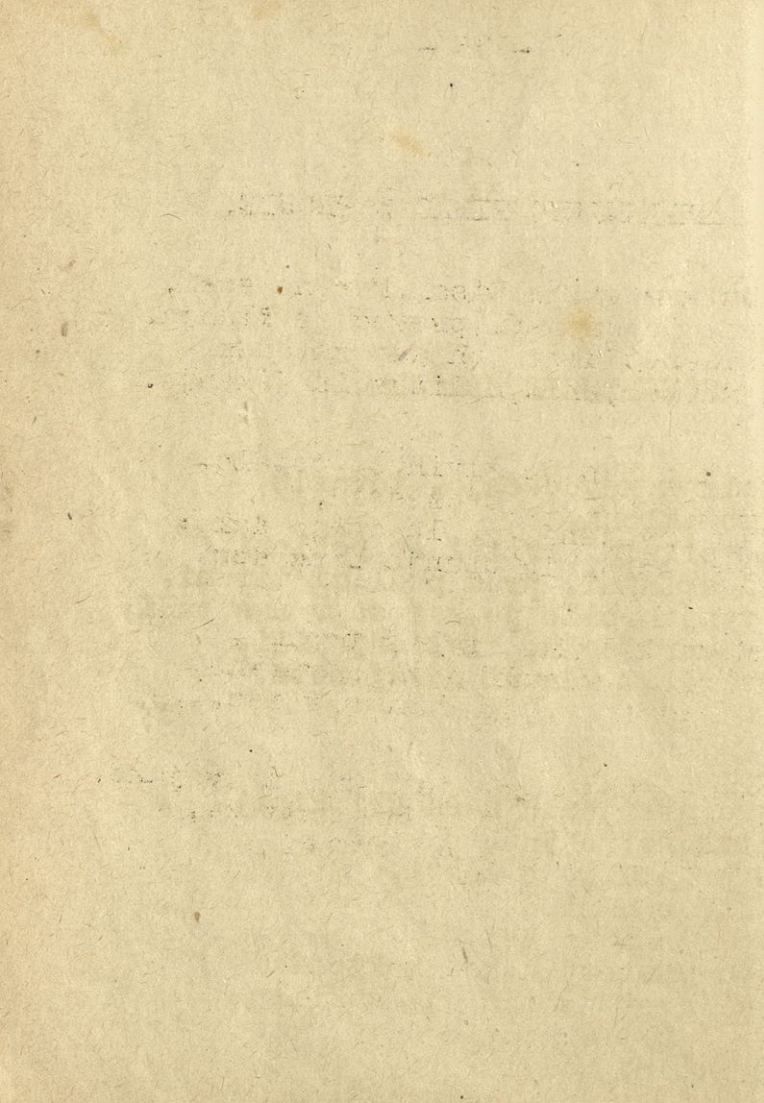
Kajuh:

SOVJETSKIM HEROJEM.

V solzah navdušenja, tovariš,
glavo skloni,
pred silnimi mrličmi se pokloni,
pred silnimi, pred padlimi titani,
ki v njih bilo je, kar se v nas budi,
ki v smrt so že življenja šli,
preverjeni, da ni nazaj poti.

Heroji,
v src milijonih naša kri kipi,
in tatanstvo vaše
nam preplulo je kosti,
vi ste z nami,
z vami smo mi vsi,
ki po stoletjih ko kakteji
rdeči cvet iz nas je vzkli
in v čaši svoji:
Boj, upor, ročil.

Kajuh:

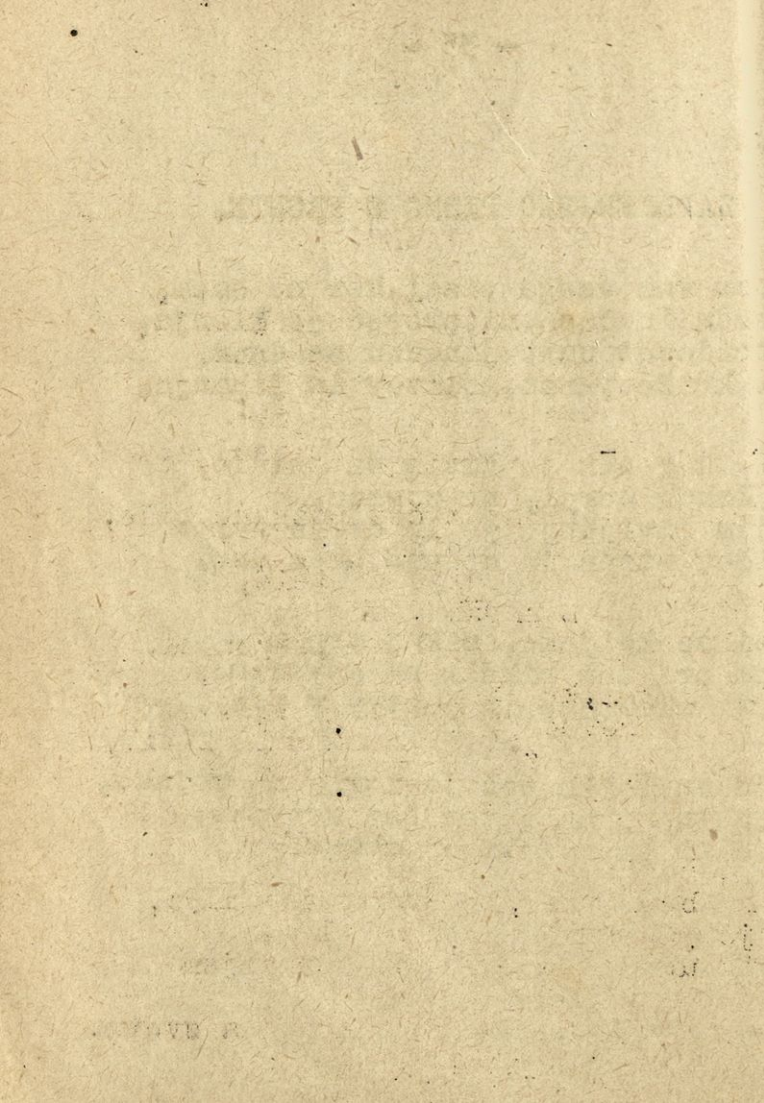
ZAPLJENJENO PISMO S FRONTE.

Ne bom vam vsega pisal, ker ne smem,
ne smem in časa ni, preveč je klanja,
po trideset umre jih dan za dnem
brez križev, krst, molitev in jikanja.

A mi, kar nas je živih še ostalo,
smo kakor norci, brez srca,
ki jim življenje je le dvoje dalo:
hudičev strah in upanje brez dna.

Zakaj se koljemo, zakaj trpimo,
o tem pri nas nikdar ne govorimo.
Zatrti misli so in čustva v nas...

Končujem. Težka noč je logla na vojake,
strahotno piha veter čez mrtvake,
čez njih krvavi blede obraz.

Kajuh:

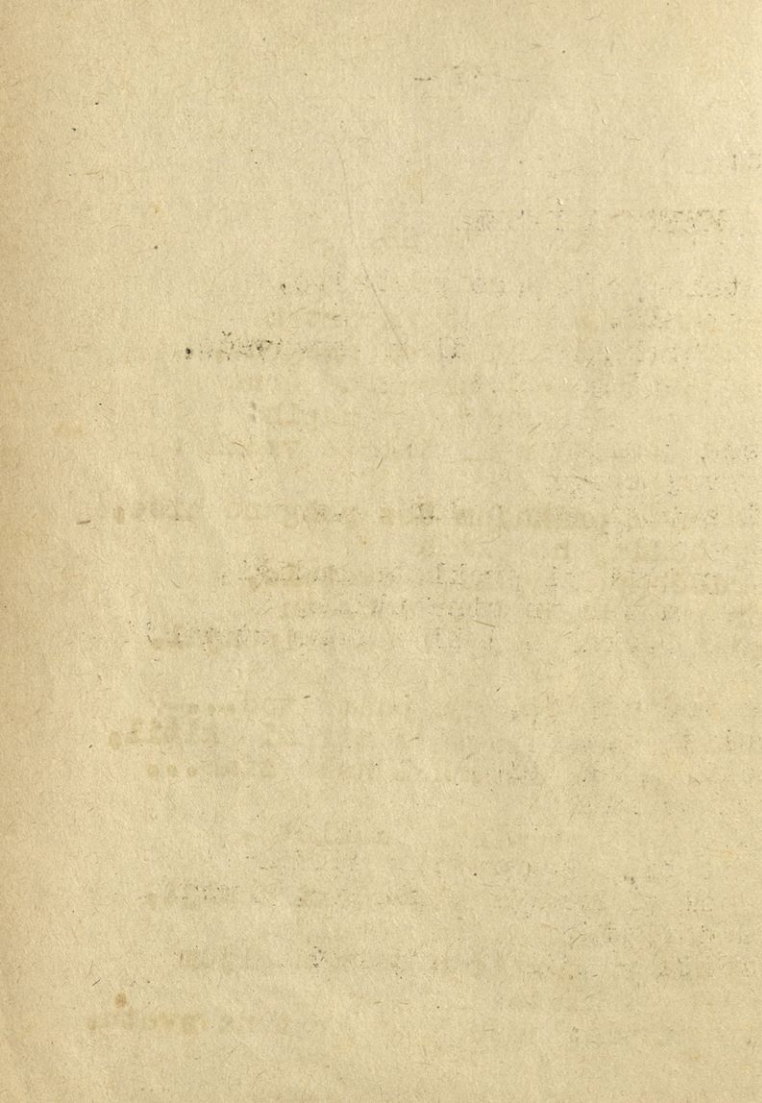
V SLOVENSKEH VASEH.

Vsaki večer z mrtvaškim prtom
hiše -- okostnjake mrak pregrne,
vsaki večer med razvaline črne
večer iz svobodnih gor zapiha
in med razvalinami takole vzdih:

Vsako noč prihajam čez požgane hiše,
kjer nekdaž na oknih
so rdeče pelargonije cvetele,
kjer pod oknom fant dekletu
kmečki nagelj je v lase pripenjal.

Zdaj je žalostno in pusto tod...
Fant, ki je dekleta z rožami okitil,
je obležal v hostah lansko zimo...
In deklet...?
V zaporih so umirala dekleta.

Knalu vel bom po slovenski zemlji,
pel bom, vriskal od veselja,
in junški partizan bo z nagljem ...
okrasil dekletu.
Vse drugače, lepše bo takrat na svetu.

Kajuh:

KMETOVA PESEM. *W*

Moje telo pretepeno poglejte,
lica otekla,
usta nabrekla, moje dlani krvaveče,
moje oči plameneče!

Bil sem zemljak,
vsak svoj korak
svoji zemlji sem podaril...

Pa so prišli ti prokleti hudiči,
meni so mater in sina ubili,
ženo so ...kaj naj bi z ženo storili?

Nisem več zdržal,
v meni je tlelo,
v pesti je skelelo,
pa sem udaril!

Zdaj me bijo kakor črno živino
moje oči plameneče poglejte, tovariši
in mi povejte,
še vidite v njih domovino?

1 + 10
100 + 100
100 + 100
100 + 100

100 + 100
100 + 100
100 + 100
100 + 100

100 + 100
100 + 100
100 + 100

100 + 100
100 + 100

Kajuh:

PESEM MATERE TREH PARTIZANOV.

Sini moji, moji fantje zlati,
ki botite se v gorah,
naj ne bo vas zame strah,
zdrava sem in delam spet pri vas,

A v zaporu mi je bilo,
kot bi konji me steptali,
z mano so tako ravnali,
sini moji, moji fantje zlati,
da bi skoraj vam umrla mati.

Sini moji, moji trije fantje zlati,
krila bi vam morala ob rojstvu dati,
krila in roke mogočne kot so hrasti,
ki nad vami zdaj šume...
Pa sem dala vam le eno srce,
a tega iz prs izrujte
in viharjem ga darujte!

Sini moji, sini moji zlati,
vas bom še gladila po laseh?
Če ne vrne se nobeden od treh,
sini moji, moji trije fantje zlati,
žalostna bo, a ponosna vaša mati.

VII
107

Kajuh:

DEKLE V ZAPORU.

Moj dragi fant,
leži ubit nekje v dolenskih hribih,
jaz sama za rešetkami strnim ubita,
rodila bom, postala mati otroku
nekega bandita.

Moj dragi fant,
ne veš, kaj vse počeli so z menoj,
kako lepo bi bili iti za teboj,
v dolenskih hribih pasti kakor ti...

Umrla bi ...
A jaz živim, živim
in naj, rodim otroka njim,
ki naju so ubili,
otroka njim,
ki materam otroke so morili?

Moj dragi fant,
tako mi je, ko da bi kdo čez me oral,
če zdaj bi me pogledal,
me ne bi več poznal.
A tebe otrok bo poznal,
poznal ne bo bendita,
in vedel bo zakaj si pal,
zakaj je tvoja kri prelita.

P. 50

P. 50

Kajuh:

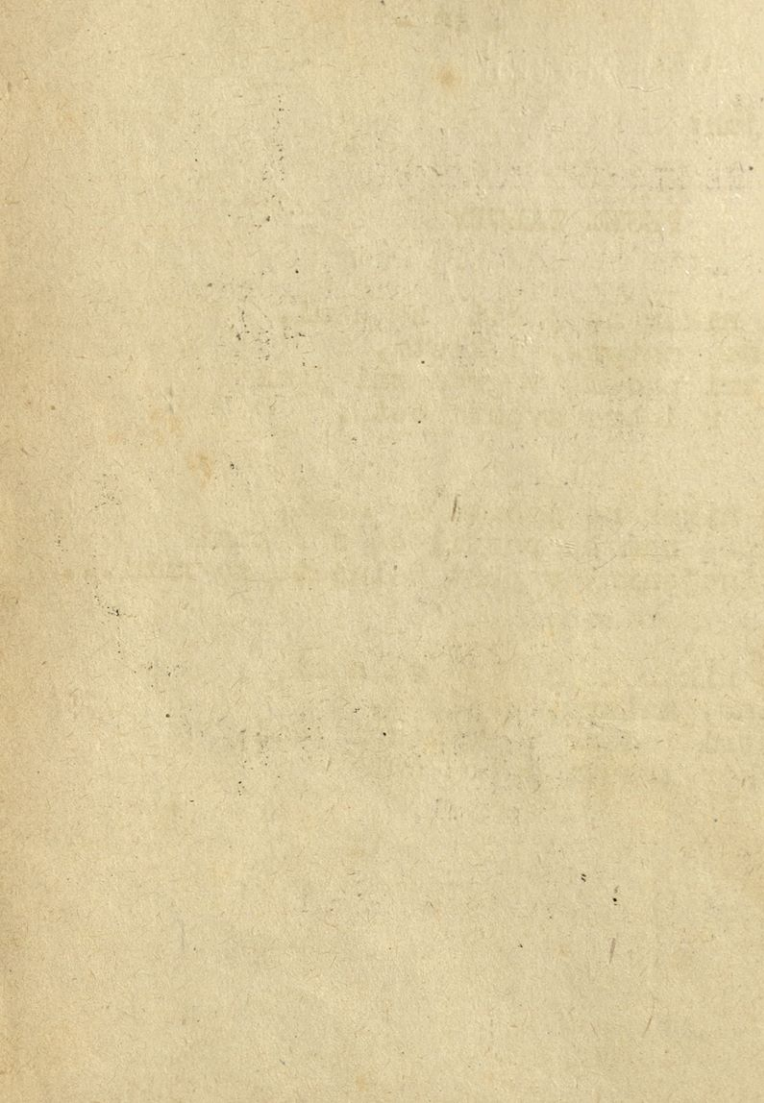
PESEM TALCEV.

Le nikar ne jočite za nami,
žene, matere, dekleta,
jutri pademo v gramozni jami
kakor dobra zvesta četa.

Le nikar ne jočite za nami,
lepše nam bo, pasti, če z rokami
stisnjenimi v pest žalujete za nami...

Le nikar ne jočite za nami,
žene, matere, dekleta,
jutri pademo v gramozni jami,
kakor zvesta dobra četa.

Kajuh:

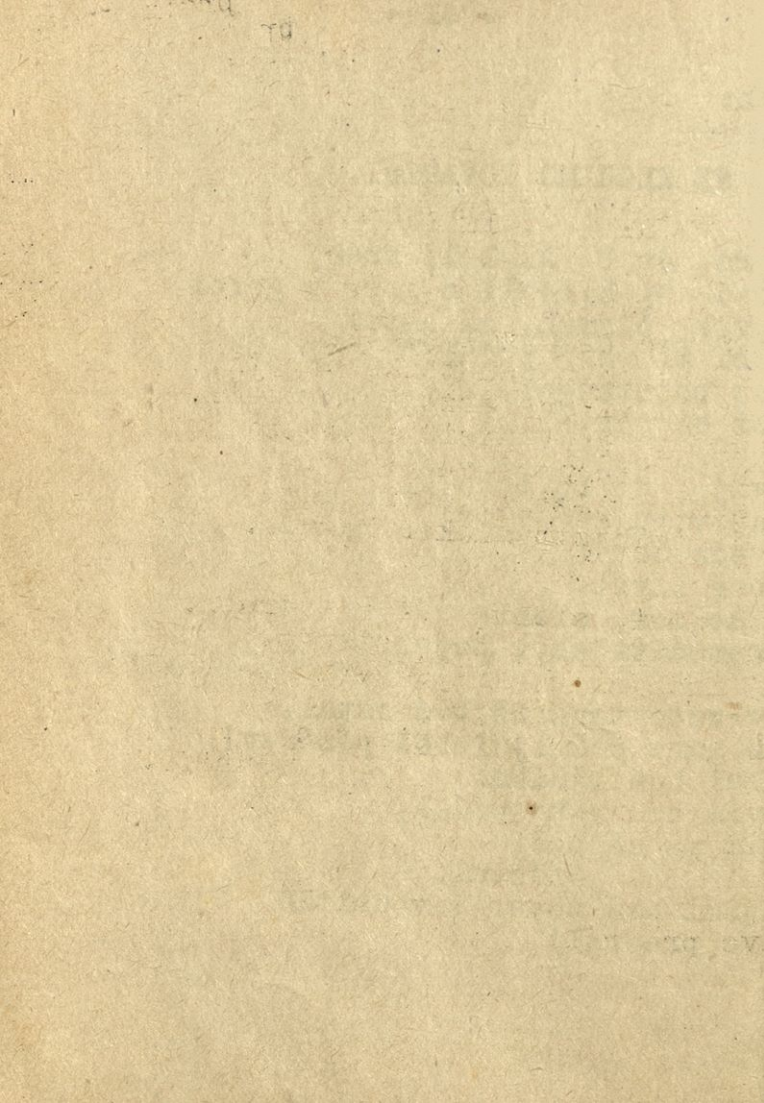
NE KLONIMO TOVARIŠI.

Govore, da bo še bolj hudo,
da boče si klicali z gore v gore:
"Človek, človek, si ostal
rad bi ti roko podal!"
Pa ne bo nikogar,
da bi se odzval...

Pravijo, da bo tako...
mi ne verujemo v to!
Jaz bom ostal,
ti boš živel,
ker ne more misel
izpremeniti se v pepel.

Prav zato tovariš boš ostal,
in z gora pošiljal boš pozdravi!
Klical boš ljudem,
mrtvim boš roko podal,
živim pa se boš
odzval.

Z njimi boš tovarišev ubitih
njive preoral!

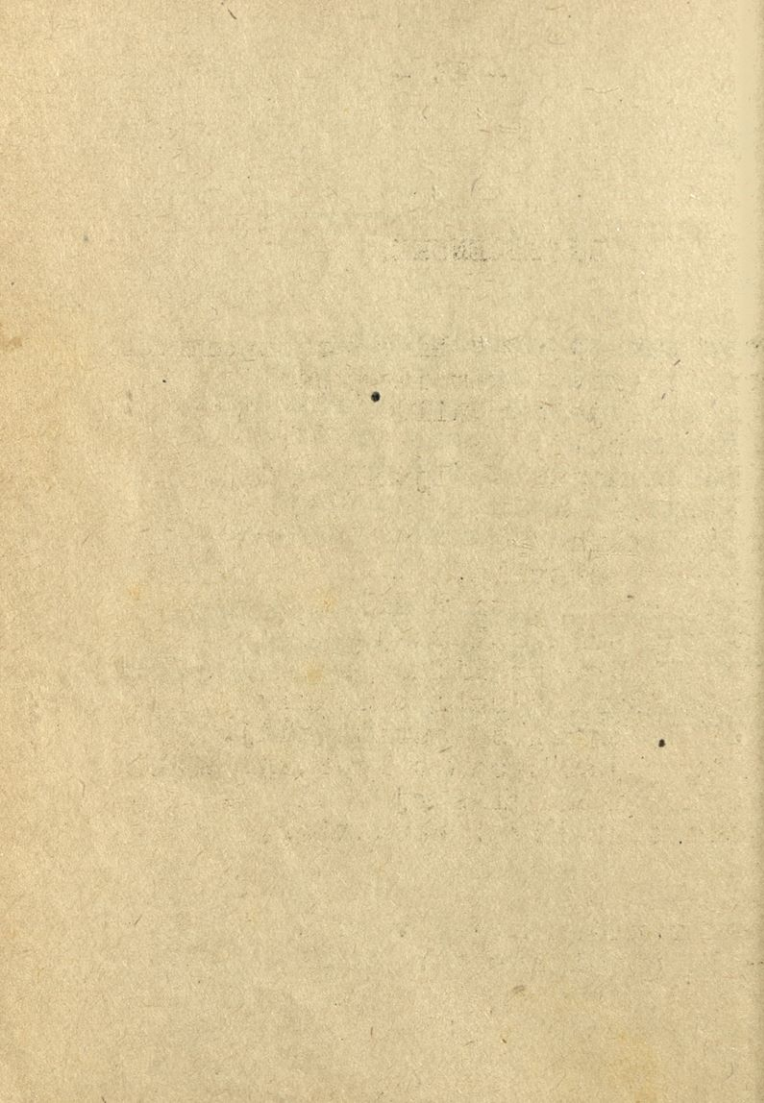

Kajuh:

POGLEJMO BOJA STRUGO.

Ne eno, dvoje,
troje src bi moral imeti,
da ne bi bilo nam težko umreti,
da mogli bi vse mržnje razodeti,
ki čutimo jo v prsih vreti zdaj
ko ni bratu brat več brat,
ko sestra sestri je vlačuga
in je izdajstvo kakor kuga...

Zato upri, sodrug oči v sodruga,
preplitva jo še boja struga,
naj izdajalska kri do vrha se razlije,
da se čolnarjem prej
pristan
odkrije.

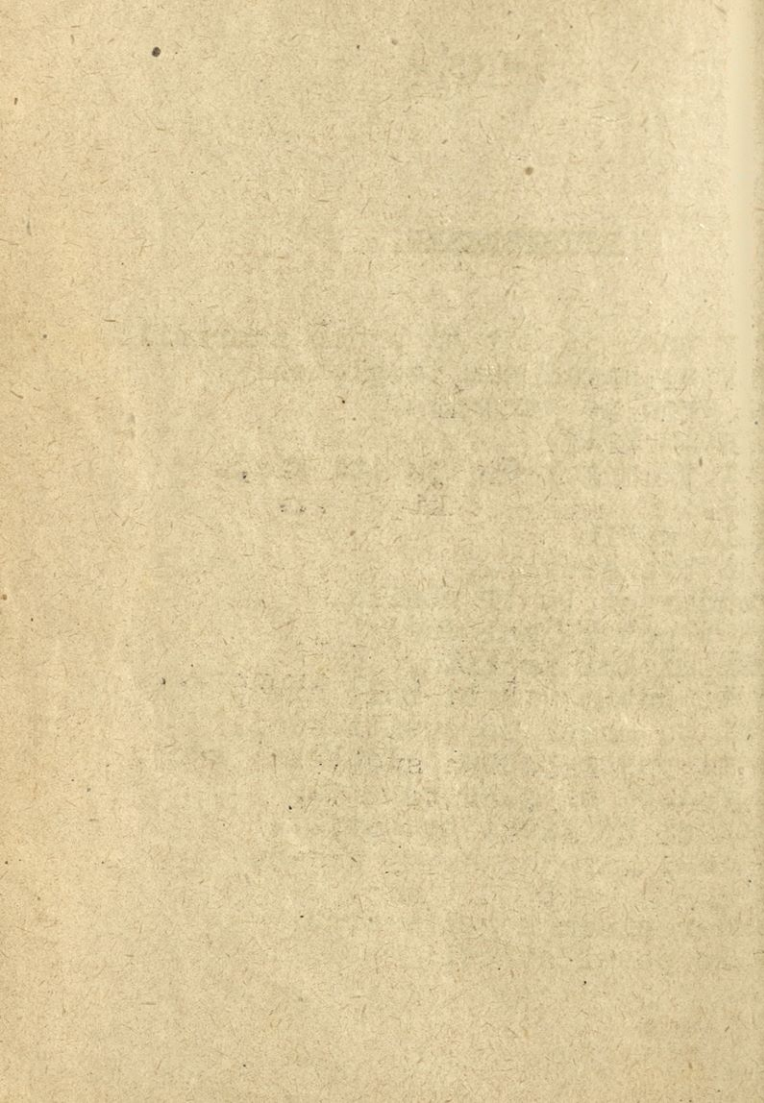
LJUBEZENSKE.

Čeprav tako je kot bi sonce zamrznilo,
čeprav so živci nam izogleneli
in mi srce je otrpnilo,
te ljubim bolj,
kot bi te mogel še ljubiti kdaj.
Poglej,
ni malo naših
nas je brezštevila,
in vendar si le ti rešila,
da ni v potoke malodušja
se vsa mi kri prelila.
Zato te čutim v sebi bolj živo,
kot bi te mogel še čutiti kdaj,
zato ti pojem pesem o ljubezni zdaj,
ko moral bi na glas rjoveti
in penast ko žival besneti...

P.S.

A vendar nisem mogel v srcu
te - le pesmi streti:

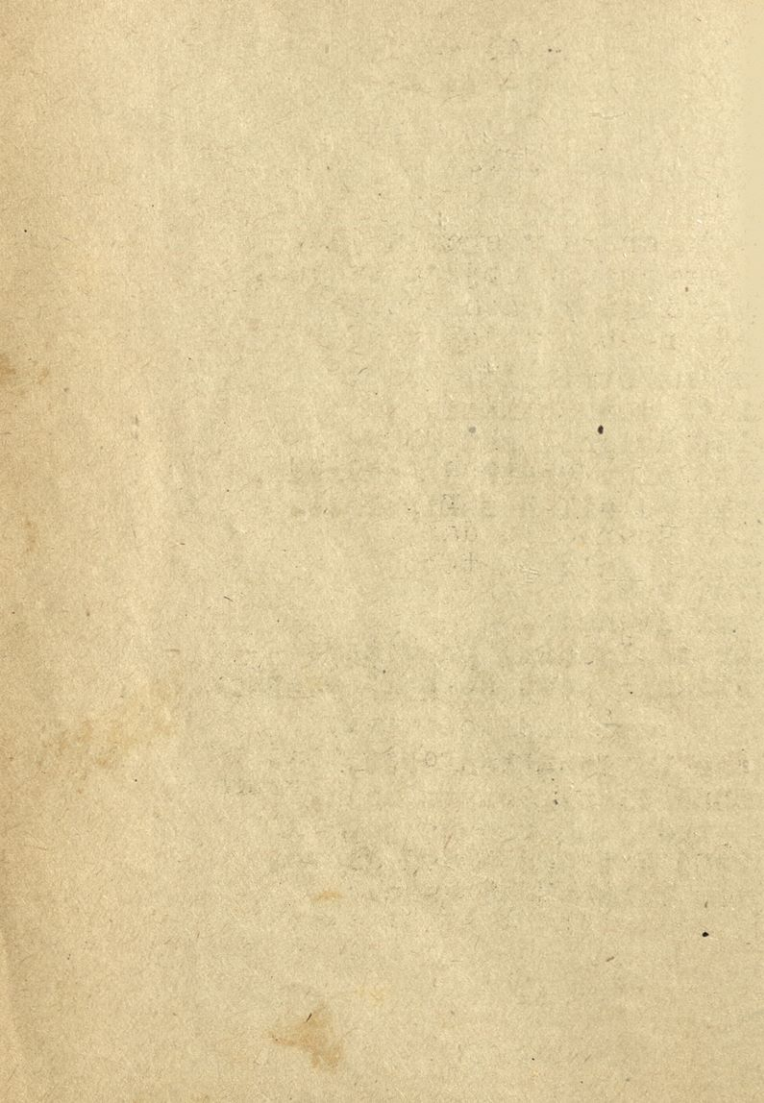
II.

Ne bo: me strlo to,
da ni te več ob meni,
še više dvignil sem glavo,
še bolj mi v prsih je zavrelo,
še bolj po žilah zakipelo...

Ti sama veš,
kako mi je hudo,
in ker te ljubim, prav zato
sem stisnil pest še bolj krepko...

A kadar bo drugačen svet,
se vrneš čisto, čista moja,
če pa tedaj me več ne bo,
vzravnaj kot jaz sedaj glavo,
saj vem kako ti bo hudo.

III.

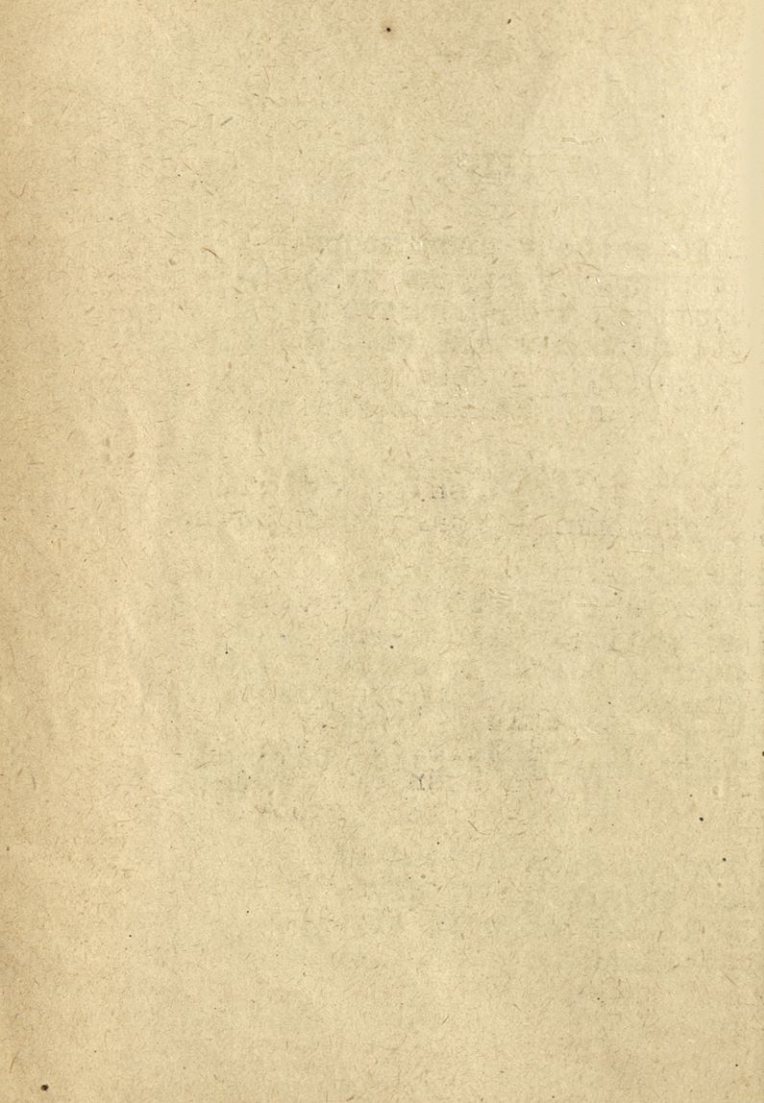
Preveč je sreče v srcu mojem,
morda bom spet v objemu tvojem,
in žalosti je v njem preveč,
morda te ne bom videl več.

IV.

Sanjala si o vrtnicah rdečih,
ki da sem jih v zapor poslal
in poleg sporočilo dal,
da pridem kmalu za teboj.

Bile so sanje, draga moja,
in vendar - koliko resnice v njih.
Vsak dan pošiljam vrtnice rdeče,
pošiljam tebi kaplice krvi,
iz mojega srca krvi rdeče bolj od
vrtnic.

In v tvojem srcu naj ta kri
kot lep spomin na te živi,
tedaj, ko boš najbolj trpela,
te bo v imenu mojem grela.

V.

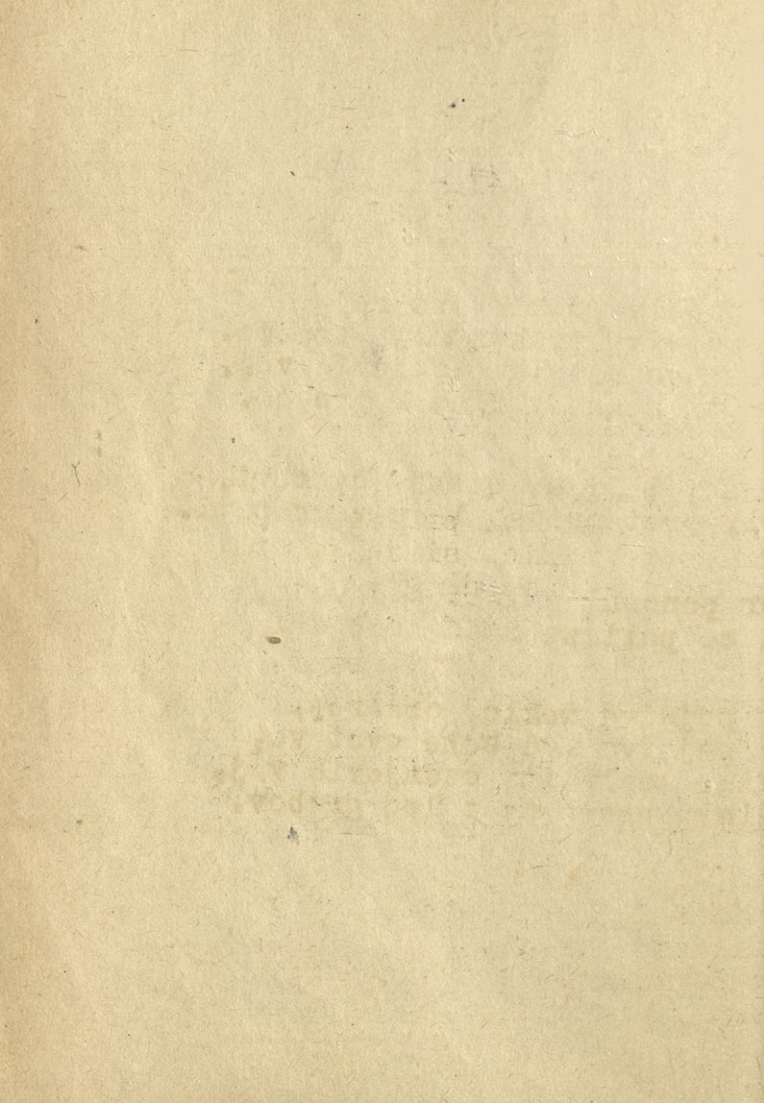
Bosa pojdiva, dekle obsorej,
bose pojdiva prek zemlje trpeče,
sredi razsanjanih češnjevih vej,
sežem ti nežno v dlan koprneče.

Beli so, beli so češnje cvetovi,
temni, pretemni so talcev grobovi.

Kakor ponosni galebi nad vodo,
taki so pali za našo svobodo.

Bosa pojdiva dekle, obsorej,
bosa pojdiva med bele cvetove,
v krilo nalomiva češnjevih vej,
da jih poneseš na talce grobov.

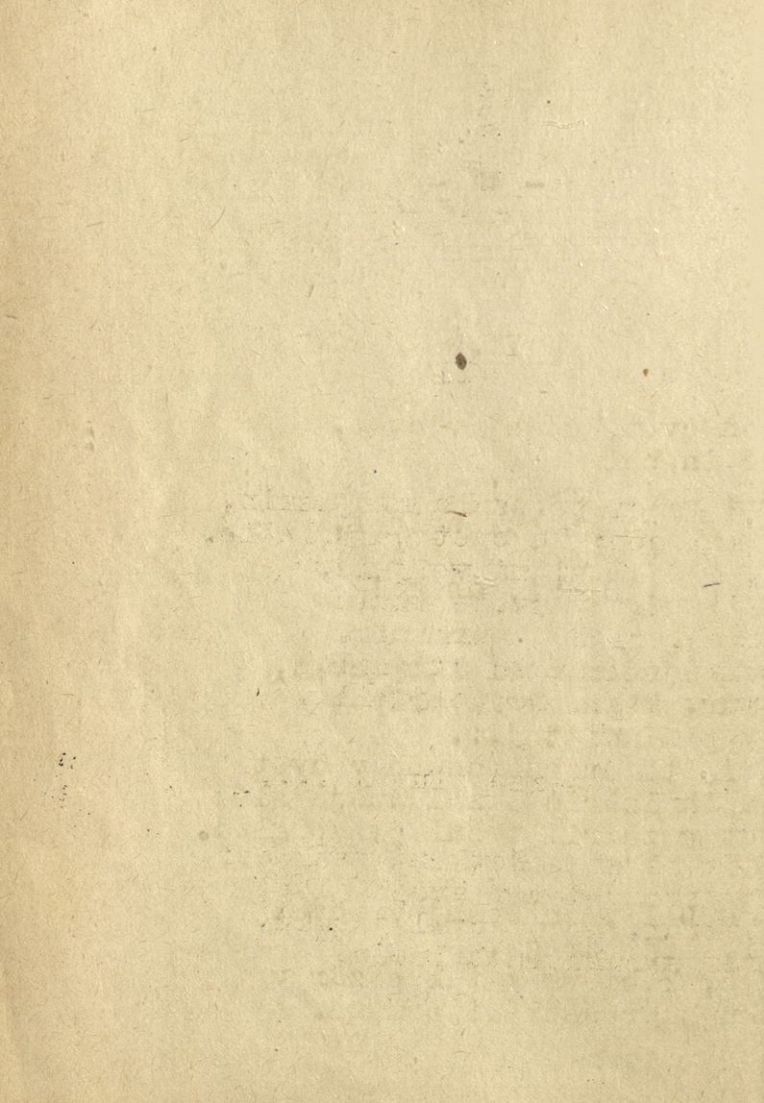

VI.

Samo en cvet, češnjev cvet,
lehteč in bel
odlomi, moja draga!
Ne bom ga za klobuk pripel,
ne bom ga v gunnice si del,
odlomi ga, odlomi, draga!

Taz bom ljudem poslal ta cvet,
vsakomur, ki na križ pripet
trpi v pomladi tej...
In glej, ta drobni češnjev cvet
bo v njih izbrihal malodušja sled
in spet razžaril tožni jim pogled.

Samo en del, en češnjev cvet
odlomi, moja draga,
saj veš, kako vsak tak pozdrav
slavreku za rešetkami pomaga.

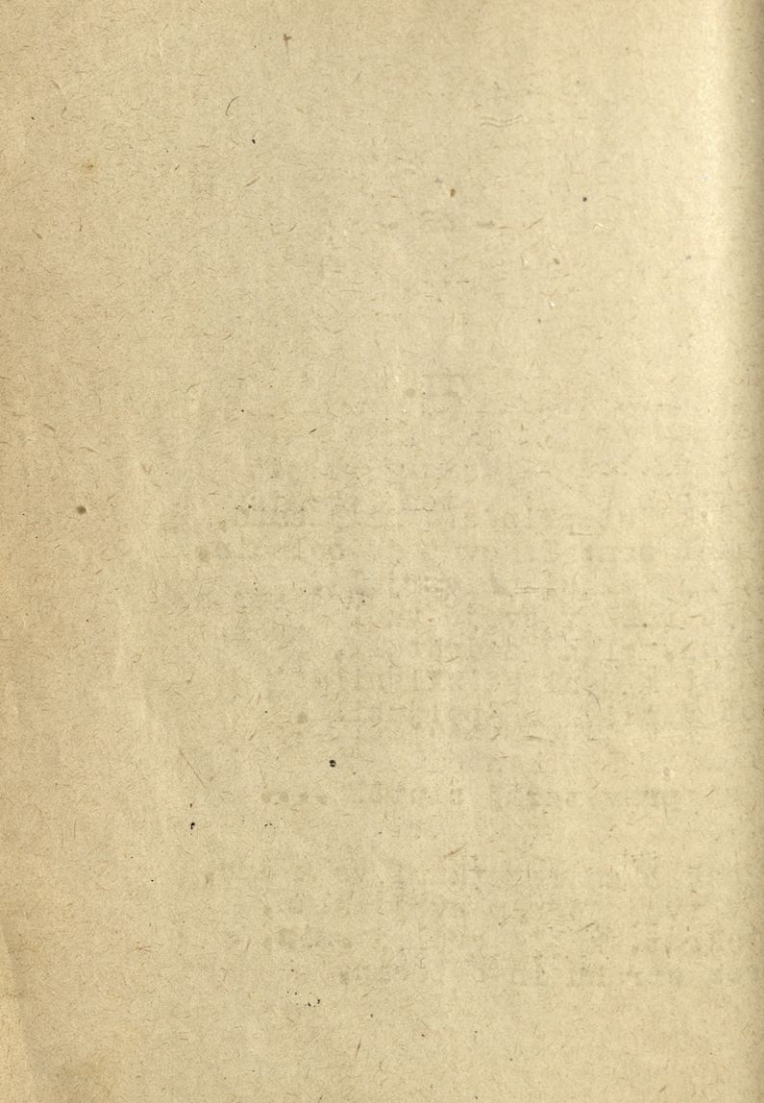

VII.

Še veš ko si prinesla mi jasmin,
in rekel sem: To cvet je bolečin.
A ti, kot da si mi verjela,
si moje roke v svoje vzela
in plaho, plaho zadrhtela,
Potem si k meni se sklonila
in kot v slovo me poljubila.

Kako si prav tedaj slutila....

Zdaj čakaš za rešetkami vsak dan,
kdaj v tvojo denem svojo član,
kot takrat, ko je cvel jasmin,
le brez strahu in bolečin,

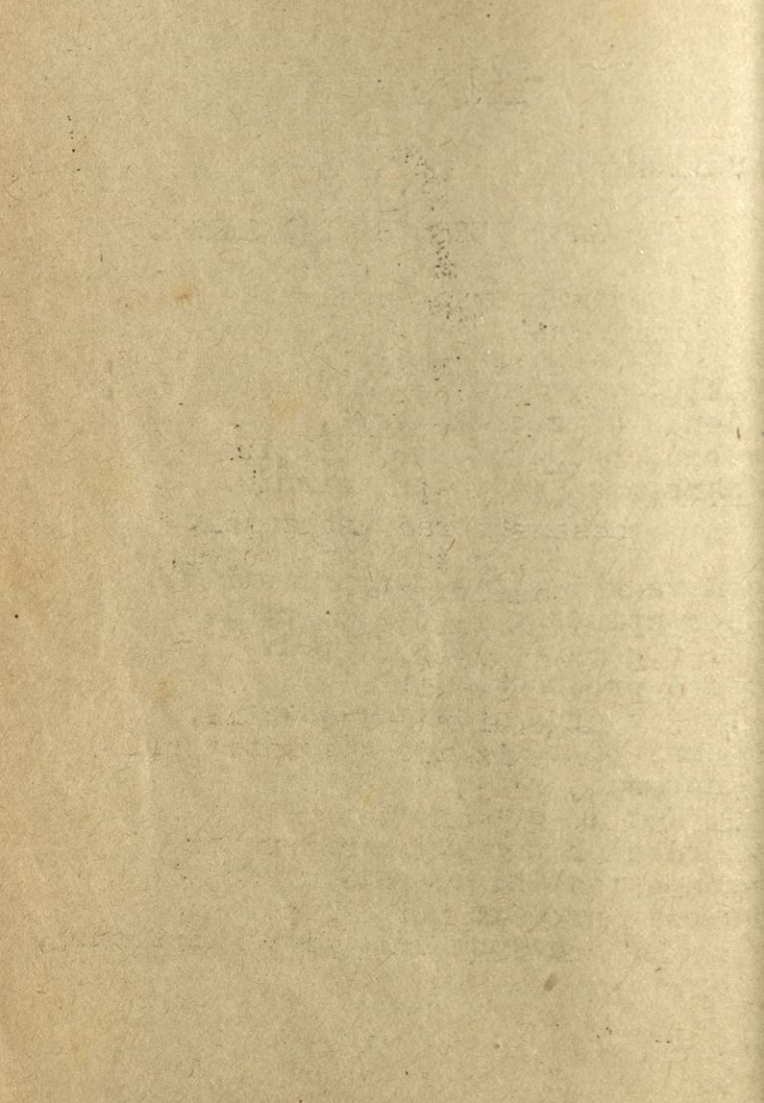

VIII.

Vem, dekle, v večerih je najhuje,
čelo deneš na rešetke križ,
po svobodih bolj kot kdaj hlepiš
in v skrbeh za me v teme steniš.

Jaz sem vsak večer pod drugo streho,
tu, kjer spim nočoj, je oče spal,
oče, ki v gorah za nas je pal.
Vsako noč predraga,
fant tvoj v drugi hiši spi...
V sleherni od teh noči
se po nebesu ozri,
tamkaj, kot da svet gori,
zvezda rdeča kakor kri
v znamenje teh dni blesti,
tam se bodo srečale
najune oči.

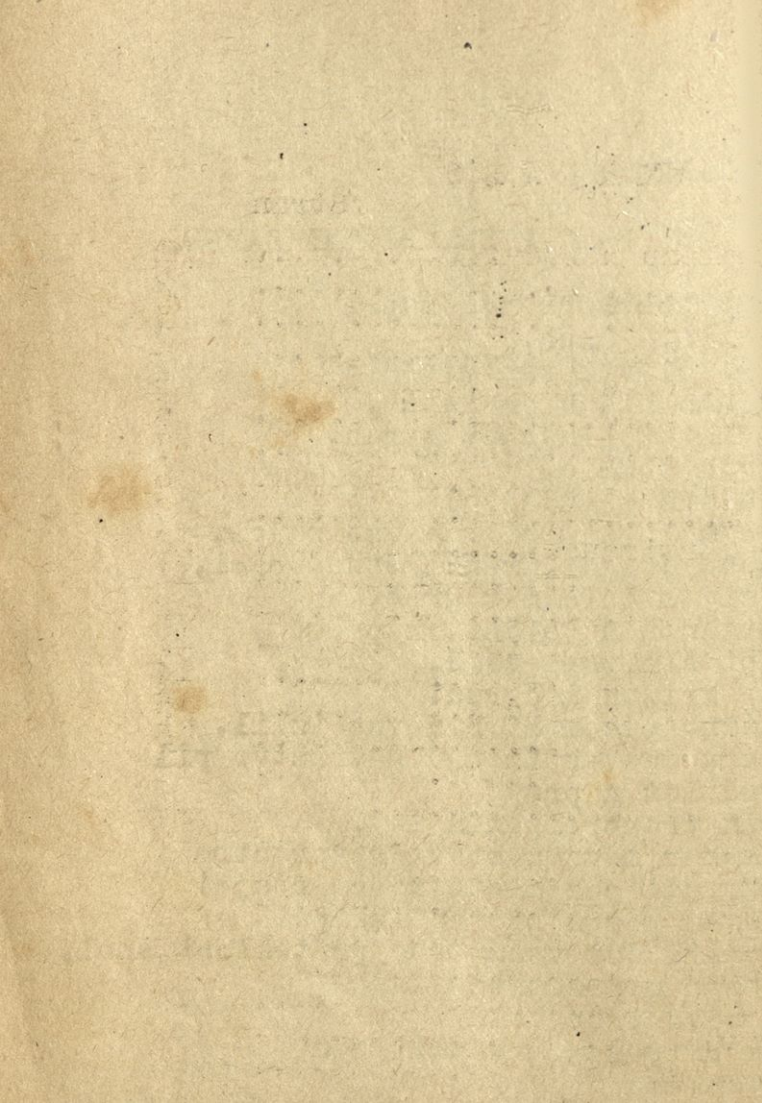

Tone Seliškar:

ENO SAMO PESEM BI RAJ ZAPEL.

Eno samo pesem bi rad zapel
v teh silnih dneh,
da bi ji človek vse verjel:
o požganih hišah ob poteh,
o krvavih stopinjah v gorah,
o zidovih temnic,
o črnih dušah izdajic!
V eno samo pesem bi rad vse zajel,
omahujoče dvigal, prežalostne objel,
da bi šla k talcem v grob,
k partizanom na bojni okop
in da bi šla vsepovsod,
kjer je križan naš rod!
V eno samo pesem bi rad vse izlil,
da bi naš človek iz nje sovraštvo pil
za tisoč let naprej
do naših prestreljenih mej,
da se kakor nova zastava razprostre
kot spomladi čez hoste rdeče resjel!
V eno samo pesem bi rad izkipel
in iz naših duš vsem črno preteklost snel,
in da bi nam pesem ta
zidala nova trdna tla,
nas vse pripeljala v novi čas,
to bo vsakemu obžarjen obrač!

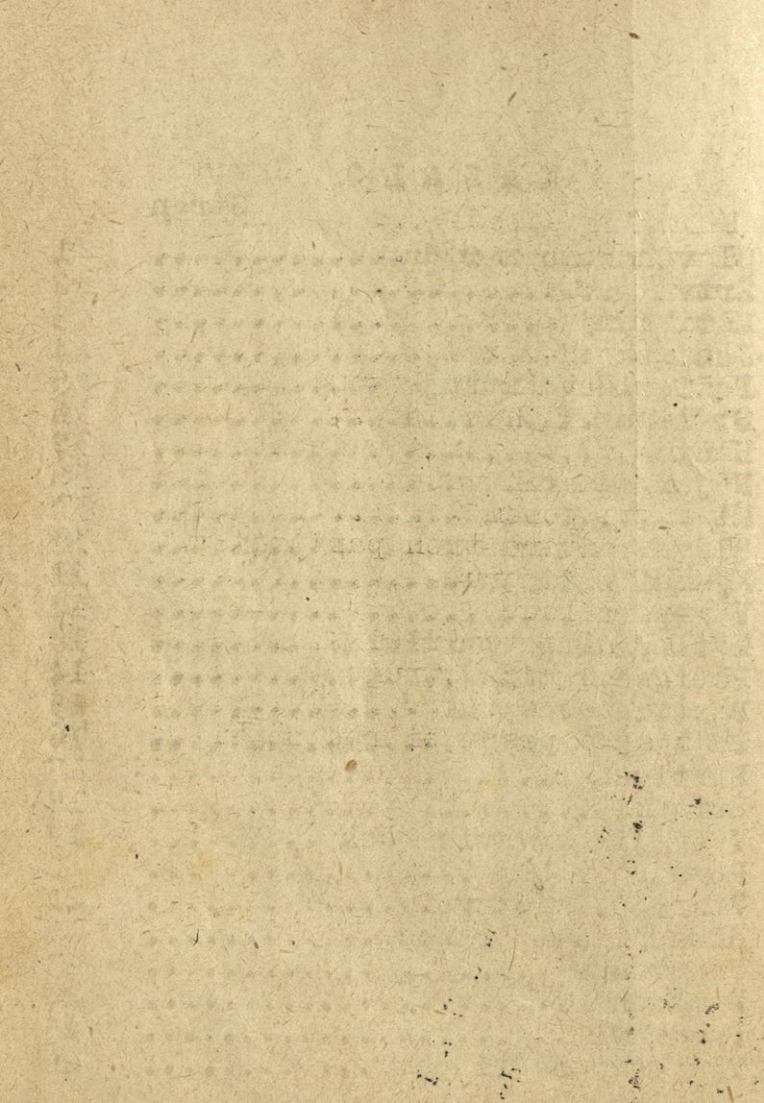

K A Z A L O

Stran

Slovenskemu narodu.....	1
Žrtve	2
Mati sanja	3
Jesensko domotožje.....	4
Požigalčeva suknja	5
Stalinu	6
Hoste.....	7
Najdražjemu	8
MI	9
Slovo partizana.....	10
Kje si mati	11
V zaporu	12
Mati padlega partizana	13
Potisoč letih	14
Partizanova pomlad	15
Pojte za menoj	16
Partizan	17
Brigade	18
V tvojih krvavih očeh	19
Pogumno v boj	20
Vihrajte zastave.....	21
Skosani demobranec	22
Uspavanka	23
Pomladna	24
Pozdravi	25
Tja bomo našli pot	26

Stran

Polnočne besede	28
Slovenska pesem	29
Naša pesem	30
Pomlađna	31
Jesenski	32
Pred velikim rojstvom	33
Sovjetskim herojem	34
Zapljenjeno pismo s fronte ...	35
V slovenskih vaseh	36
Kmetova pesem	37
Pesem matere treh partizanov..	38
Dekle v zaporu.....	39
Pesem talcev	40
Ne klonimo tovariši	41
Poglejmo boja strugo	42
Ljubezenske	43
Eno samo pesem bi rad zapel ..	50

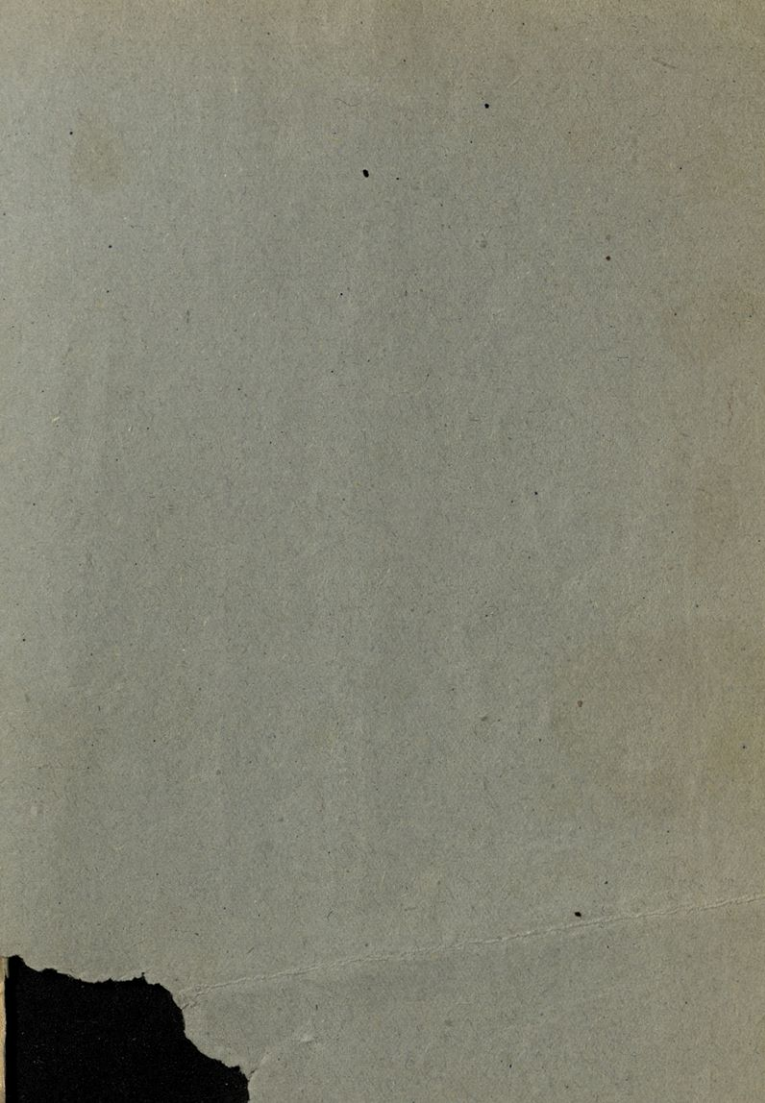

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000188709

CURISS 7

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

0 484 417 417

COBISS

IZDELEK RABAVLJALNI SEKTOR "MESTO"